

ప్రథమ
పంచ వర్ష ప్రణాళిక

ప్రశ్నోత్తరములు

జ్యోతిర్మిత్ర కమిషన్
రాష్ట్రపతి భవనం
న్యూఢిల్లీ

విశ్రాంత
1954

వెల 4 అణాలు

సామాన్య సంగతులు

ప్రశ్న. పంచ వర్ష ప్రణాళికయొక్క ప్రధానాశయము లేమి ?
సామాన్యమానవుడు దానివల్ల పొందగల లాభమేమి ?

ఉ. ర్తరం. యెక్కువ ఉత్పత్తిచేసి, లభ్యపడెడు సంపదను యెక్కువ న్యాయసమ్మతముగ పంచిపెట్టుట మూలమున సంఘమునకు గొప్ప అభివృద్ధి, సాంఘిక న్యాయము, కలుగునట్లు చేయుటయే యీ ప్రణాళికయొక్క ప్రధానాశయములుగ నున్నవి. సమానమైన లబ్ధికలు, సాంఘిక న్యాయము, పనిజేయుటకును, తగినంత పేరసమును పొందుటకును చూక్కు. కొంతపరకు సాంఘిక ధద్రత, ఇత్యాదులపై ఆచారపరియుండు అర్థిక, సాంఘిక ప్రచుమును సాధించుటపై ప్రృషి చేయవలెనని రాజ్యాంగము ప్రభుత్వమును ఆదేశించుచున్నది. ఈ ఆశయములను రూపొందించుటకే యీ ప్రణాళిక ఉద్యమించుచున్నది. దేశము పౌధాగ్యపంతమై యుండునేని, సంపద, అవకాశము, యెక్కువ న్యాయముతో సరిసమానముగ పంచిపెట్టబడునేని, సామాన్య మానవుని స్థితిరూపా మేలుగా నుండగలదు.

ప్ర. “ అధిరోత్పత్తి, ” “ ఎక్కువ న్యాయ సమ్మతముగ పంచిపెట్టుట, ” యీ రెండును ముఖ్యమని ప్రణాళిక యెంచుచున్నదా ?

ఉ. దాను, యేలసనగా. ఉత్పత్తినిమాత్రమే హెచ్చించుటకు ఉద్దేశించు కార్యక్రమమువల్ల హెచ్చిన సంపదతో అధికభాగము కొందరి చేతికిమాత్రమే పోయి, ప్రజలలో అధిర సంభ్యాదులు నేడున్న దారిద్ర్య

వస్త్రలోనే యుండగలరు ; ప్రస్తుతము వున్న సంపదను చూస్త్రమే విభజించినయెడల ప్రజాసామాన్యముయొక్క స్థితి బాగుపడజాలదు. సంఘములో కొన్ని బాగములవారి స్థితిమాత్రము అధ్వాన్నము కాగలదు. కావున, యీ కార్యక్రమము రెండు ముఖములను గలిగియున్నది. ఈ కార్యక్రమమువల్ల అధికోత్పత్తియును, అసరిసమానతల చిగురులయును, యేక కాలమున జరుగును. ప్రారంభదశలో యొక్కవ వుత్పత్తికే ప్రాముఖ్యత యివ్వబడినను, అర్ధిక సరిసమానతల క్రమముగ్గా యేర్పడుటకై సాంఘిక నిర్మాణములో అనుహలమైన చూర్పులను ప్రవేశపెట్టుటకు ప్రారంభదశలోనే చర్యలు చుచ్చుకొనబడవలెను.

ప్ర. ఎక్కువ ఉత్పత్తి అగునట్లు చేయుటకై యీ ప్రణాళిక చేయ నుద్దేశించిన దేమి ?

ఉ. ఒక సంఘముయొక్క ఉత్పత్తి మట్టము, దానివద్దనుండు సాధన సంపదపై ఆధారపడియుండును. అనగా, ఒక్కొక్కరును కలిగియుండు వ్యవసాయ యోగ్యమైన భూమి, లభ్యపడెడు సహజ సంపదలు, ఫాక్టరీలు, ఇంజెన్లు, యంత్రములు, నీటిపారుదల సౌకర్యములు, విద్యుచ్ఛక్తి స్థావనలు, రాకపోకల సదుపాయములపరిటి ఉత్పత్తి సాధనోపాయములు, ఇత్యాదులపై ఒక సంఘముయొక్క ఉత్పత్తి మట్టము ఆధారపడియుండును. సాధన సంపద హెచ్చి, దానిని మిగుల లాభకరముగ సద్వినియోగపరచుటకు ఛానసు కలిగినయెడల వస్తూత్పత్తియును, సేవలును హెచ్చగలవు. కాబట్టి ప్రణాళిక కాలములో వెచ్చింపబడు మూల ధనమునందు అధికభాగమును, మిగుల విర్వచింపబడిన రీతిగా సాధన సంపదల నిమిత్తముగనే వ్యయపరచుటకు ఉద్దేశించబడియున్నది. ఉదాహరణమునకు, బంజరు భూములను

పృథ్వీసాయ యోగ్యముగాచేయుటకును, నీటిపారుదల సౌకర్యములను పెంపొందించుటకును, విద్యుచ్ఛక్తి సరఫరా, రాకపోకల మార్గములను, అభివృద్ధి చెందించుటకును, పురుషత్తికిని, వినియోగమునకును అనుకూలించు పస్తువులను పుత్పత్తిజేయు పరిశ్రమలను స్థాపించుటకును, ఇరర పరిశ్రమలను ఖారీ పరిశ్రమలను, చులరస పరిశ్రమలను — పెంపొందించుటకును, ప్రస్తుతము నిష్ప్రయోజనరముగానున్న సహజ సంపదలను, మనుజుల క్రింది, వుపయోగించునట్లు చేయుటకును, స్కీములు గలపు,

ప్ర. ఆర్థిక సరిసమానత హెచ్చుగా యేర్పడుటకై యీ ప్రణాళిక చుట్టుకొన నుద్దేశించిన చర్యలేవి :

ఉ, ఈ సంవత్సరమున చేయబడిన ముఖ్యసూచనలు ఇవి :

- (1) ఘాటుల యాజమాన్యము, నిర్వహణల విషయములో కొన్ని గొప్పమార్పులు సూచించబడెను.
- (2) ఉత్పత్తి, పంపకములలో నానా క్రియలను జరుపుట యందు సహకార సంస్థలను పెంపొందింపవలెననుటకు ప్రాముఖ్యత యొసగబడెను.
- (3) ఒక ప్రపంచద్దత్తిలో యేర్పడెడు ఆర్థిక పృథ్వీయోక్త అవసరములను దీర్చుటకు వ్యాపారము, పరిశ్రమల పుష్కలభాగములో ప్రభుత్వముయొక్క అడుపు, ఆజ్ఞలను హెచ్చించుటకు పుద్దేశించబడియున్నది.
- (4) పురలు మొరములు, ఇతర అభివృద్ధిరమైన పన్నులు విధింపబడవలెనని యీ ప్రణాళిక సూచించుచున్నది.

వానిమూలమున కొంతకాలములో అసరిసమానతలు చాలావరకు తగ్గిపోగలవు.

(5) కొన్ని ముఖ్యమైన వస్తువుల విషయముననున్న కంట్రోళ్లను చక్కగా రక్షించవలెనని యీ ప్రణాళిక సూచించుచున్నది. ఆ వస్తువులు కొరతపడినయెడల సంఘములోని పేద తరగతులవారికి రష్ట్రము గలుగును గనుక ఆ సిఫారసు చేయబడెను.

ప్ర. ఈ ప్రణాళిక, కేవలము ఆదిభౌతికమైన అభివృద్ధిని మాత్రమే సాధింప గోరుచున్నదా ?

ఉ. ఆదిభౌతికమైన అభివృద్ధికిమాత్రమే యీ ప్రణాళిక పరిమితిని గలిగియుండుటలేదు. సాంఘిక, పరిజ్ఞానాభివృద్ధిని, మానవశక్తుల వికాసమునకును, అనుకూలించు పరిస్థితులను కల్పించుటకుడూ యీ ప్రణాళిక సంకల్పించుచున్నది. కాని, మిక్కిలి పరిజ్ఞానపరిమితమైన సంఘము, ఆదిభౌతికమైన అభ్యున్నతి లేనిదే యేర్పడజాలదు. కనుక, ఆర్థికాభివృద్ధికే యీ ప్రణాళికయందు మొదట ప్రాముఖ్యత యివ్వబడి యున్నది.

ప్ర. ఈ ప్రణాళిక యధార్థముగా జాతీయతకును, ప్రజా ప్రభుత్వమునకును అనుగుణమైనదేనా ?

ఉ. ఒక ప్రణాళిక జాతీయమైనదిగను, ప్రజాప్రభుత్వ అనుగుణమైనదిగను, యుండుటకు విధాన ఆశయముల విషయమున ప్రజలలో ఆధిక సంఖ్యాకులయొక్క ఆమోదముమీద ఆధారపడునట్లు చేయబడ వలసియున్నది. ఈ ప్రణాళిక ఆ సూత్రము ననుసరించియే యున్నది.

యెట్లనగా, దేశములోని నానా తరగతులవారిచే ఆమోదించబడిన రాజ్యాంగమునుండియే యీ ప్రణాళిక తన ఆశయములను పొందుచున్నది. ఈ ప్రణాళిక యావద్దేశములో చర్చించబడెను, చేయబడిన విమర్శనలను, సూచనలను, ప్లానింగ్ కమిషన్ లెక్కకుగొనెను. సంఘమునందలి యే ఒక్కభాగము వారి నిమిత్తముగ మాత్రముగాక యావత్సంఘము కొరకై యీ ప్రణాళిక రూపొందించబడెను. ఇందు వల్ల యీ ప్రణాళికకు జాతీయత సులక్షణము కలుగుచున్నది. కేంద్ర ప్రభుత్వము, స్టేట్ల గవర్నమెంట్ల మధ్యను, ప్రభుత్వభాగము, వ్యక్తుల భాగముల మధ్యను, కుదిరిన సమాధానముమీద యీ ప్రణాళిక ఆధార పడియున్నది. ఈ దేశమునందు రాజకీయ, ఆర్థిక ప్రజా పరిపాలనను బలపరచుటకే యీ ప్రణాళిక ముఖ్యముగా నుద్దేశించబడి యున్నది.

ప్ర. ఈ ప్రణాళిక “మితమైన” ఆశయములను గలిగి యున్నదని వర్ణించబడెను. అది వాస్తవమైనయెడల, ఇంకను హెచ్చు అభ్యుదయకరమైన కార్యక్రమము యేల తయారు చేయబడలేదు ?

ఉ. ఎక్కువ అభ్యుదయకరమైన కార్యక్రమమునకు అవసరమై యుండు ఆర్థిక, సాధన సంపదలను పొందుటకు ఆశలు లేనందుచేతనే మితమైన ఆశయములనుగల ప్రణాళిక సిద్ధపరచబడెను. ఈ ప్రణాళిక “మితమైనది”గ చున్నను వాస్తవిక స్థితులను గుర్తించియున్నది. లభ్య పడెడు సాధన సంపదలను—ఆర్థిక, స్థూల సంపదలను—దృష్టియందుంచు కొని లక్ష్యములు జాగ్రత్తతో రూపొందించబడెను.

ప్ర. ఈ ప్రణాళిక ఆచరణ యోగ్యమైయుండుటచేతను, లక్ష్యములు అసాధ్యములైనవి గాకుండుటచేతను, ఈ ప్రణాళిక జయ ప్రదమగుటకు ముఖ్యమైనవి యేవి ?

ఉ. (1) పవంచ యుద్ధముగాని, అంతః కలహములుగాని లేకుండుట ;

(2) కేంద్ర, క్షేట్ర ప్రభుత్వముల చుద్య సన్నిహిత సహకారము వుండుట ;

(3) ప్రజల సహకారము ;

(4) సత్యనిరతిగల సమర్థవంతమైన పరిపాలన.

ప్ర. ఇది ఒక ఆఖరు ప్రణాళికయా, లేక ప్లానుచేయు కార్యము యెడతెగనిదియా ?

ఉ. ప్లానుచేయు కార్యము యెడతెగక జరుగుచుండుటకు పుద్గేశింపబడియున్నది. ప్రస్తుతపు ప్రణాళిక భవిష్యత్తుకు సంసిద్ధత చేయునదిగ నున్నది. ఈ ప్రణాళిక పిదప మరికొన్ని రాగలవు.

ప్ర. కొన్ని సమయములలో మాత్రమేగాని, లేక యెల్లప్పుడును గాని, వనులు లేనివారు ఇండియాలో చాలామంది గలరు.

(I) గ్రామ సీమలలోను, (II) పట్టణ ప్రాంతములలోను, విరుద్యోగమును నశింపజేయుటకై యేమిచేయ తలపెట్టబడి యున్నది ?

ఉ. భారీ ఇరిగేషన్ వర్కులు, చులకన ఇరిగేషన్ వర్కులు, అతి బాహుళ్యపద్ధతిన బంజరు భూములను పంట పొలములనుగాచేయుట, విద్యుచ్ఛక్తి స్థాపనలు, రోడ్లను నిర్మించుట, గ్రామ పునర్నిర్మాణములను పునస్థాపితమొనర్చుట, గృహపరిశ్రమలను పెంపొందించుట, యీ స్కీములెల్ల, గ్రామసీమలలో విరుద్యోగమును నిర్మూలించుటకై, ప్రణాళిక యందు చేర్చబడియున్నవి, ప్రణాళిక కాలమునందు గృహ పరిశ్రమలు,

చులకన పరిశ్రమలు, చేతిపనులకొరకై రూ. 15 కోట్లు ప్రత్యేకించబడి యుండుటచేరను, భారీ పరిశ్రమలపై వస్తులను విధింప నుద్దేశించబడి యుండుటచేరను, చులకన పరిశ్రమలు, గృహ పరిశ్రమలు, పోటీస్పిర్టిలో బలపడగలవు. మేరైన వద్దతులను, మేలైన నిర్మాణమును గలిగి, యీ పరిశ్రమలు అనేక మందికి పనుల వివ్వగలుగును.

ఉన్న భారీ పరిశ్రమలను విస్తృతపరచుటకును, క్రొత్తదానిని స్థాపించుటకును, ఉద్దేశించబడియున్నది. అది జరిగినతర్వాత పట్టణ ప్రాంత నిరుద్యోగము నశించగలదు. యెగువ తెలుపబడిన చులకన పరిశ్రమల అభివృద్ధిగూడా పట్టణప్రాంత నిరుద్యోగమును తొలగించుటకు తోడ్పడగలదు.

ప్ర. చుద్య తరగతివారి నిరుద్యోగ నిర్మూలన విషయములో యేమి చేయబడుచున్నది ?

ఉ. వ్యవసాయ ఫలోత్పత్తిని హెచ్చించి, భవిష్యత్కాల పారిశ్రామికాభ్యున్నతికి మూలాధారమును నిర్మించుటకే ప్రథమ పంచ వర్ష ప్రదాశిక ఉద్దేశించుచున్నందున. విద్యావంతులైన నిరుద్యోగులను ఉద్యోగముల అవకాశములు తక్షణము యెక్కువ కాజాలవు. ప్రస్తుతపు ప్రదాశిక ఉద్దేశించుచున్న విస్తృతి నొందుచుండు ఆర్థిక వ్యవస్థలో, కొన్ని ఉపసేవలందు కొంత అదనపు ఉద్యోగములు లభ్యపడగలవు. కాని, పరిశ్రమలు అతివేగముగ పెంపొందినపుడే విద్యావంతులైనవారికి ఉద్యోగములు చిక్కుటకు గొప్ప అవకాశము లుండగలవు. ఈ విషయము కొంతవరకు, విద్యావర్ధతులందు సంస్కరణ జేయుటతోను, శరీరశ్రమతో కూడిన పనుల విషయమున యుపకులు గలిగియున్న చునోవైఖరి మార్పుతోను, సంబంధించి యున్నది.

ద్రవ్యము

ప్ర. ఈ ప్రణాళికకు రూ. 2,069 కోట్లు వ్యయమగును. ఇది చాలా గొప్ప మొత్తము. దానిని సమకూర్చు తెట్లు? అది, అభివృద్ధి ప్రధాన కార్యములకు యెట్లు పనిచేయును?

ఉ. ప్రభుత్వ భాగములో పెట్టుబడి చేయబడెడు రూ. 2,069 కోట్లు. మొత్తముమీద దిగువరీతిగా సమకూర్చబడుటకు ఉద్దేశించబడి యున్నది :

కోట్ల
రూపాయలు.

(i) అభివృద్ధికరముకాని వ్యయమును భరించిన పిదప, కేంద్ర, స్టేట్లు, ప్రభుత్వముల (రైల్వేలతో సహా) రెవిన్యూలలో నుండి మిగిలి యుండునది	...	...	...	738
(ii) కేంద్ర, స్టేట్ ప్రభుత్వములచే పొందబడెడు దేశీయ ఋణములు, స్వల్పపాటి సేవింగ్స్, వైగెరాలు	...	...	...	520
(iii) స్ట్రెంగ్ నిలువలలోనుండి విడుదల చేయబడు మొత్తములనుబట్టి లాటు ద్రవ్య పద్ధతి (హాన్సిట్ ఫ్రెనాన్సింగ్) ద్వారా	...	...	...	290
(iv) ఇప్పటివరకు పొందబడిన విదేశ సహాయం	...	...	...	156
(v) మరికొంత విదేశ సహాయం, లేక అది లభ్యపడని యెడల పన్నులను ఆదనముగ విధించియు, దేశీయ ఋణములను పుష్కలముగా, లాటు ద్రవ్య పద్ధతిని యెక్కువగా ఉపయోగించియు	...	...	...	365
మొత్తము				2,069

ఈ మొత్తము, అభివృద్ధి ప్రధాన కార్యములకు దిగువ విధముగా పంచబడును :

				కోట్ల రూపాయలు.
1.	వ్యవసాయము, సంఘాభ్యున్నతి	...	...	361
2.	ఇర్రిగేషన్	...	...	168
3.	పలు స్రయోజనార్థపు ప్రాజెక్టులు, విద్యుచ్ఛక్తి ప్రాజెక్టులు	...	...	266
4.	విద్యుచ్ఛక్తి	..	...	127
5.	రవాణా, రాకపోకల సౌకర్యములు	...	...	497
6.	పరిశ్రమలు ..	...	...	173
7.	సంఘసేవలు	...	...	340
8.	పునరుద్ధరణ	..	...	85
9.	ఇతరములు	...	...	52
మొత్తము ..				2,069

ప్ర. లోటు ద్రవ్యపద్ధతి (డెఫిసిట్ ఫైనాన్సింగ్) అనగా నేమి ? కరెన్సీ నోట్లను యెక్కువగా ముద్రించుటయే దాని అర్థమైన పక్షమున, తన్మూలమున ఇన్ఫ్లేషన్ సంభవింపదా ? ఇన్ఫ్లేషన్ దేశమునకు హానికరము కాదా ?

ఉ. ప్రజల వద్దనుండి స్వీకరించు మొత్తమునకు మించి ప్రభుత్వముచే చేయబడు వ్యయము “లోటు ద్రవ్య పద్ధతి” అని పేర్కొనబడుచున్నది. చేర్చి పెట్టబడియుండు తన రొక్కపు మిగుళ్లు ఉపయోగించిగాని, లేక రిజర్వు బ్యాంకిపద్ధతుండి ఋణమును అచ్చుకొనిగాని, అట్టి లోట్లను ప్రభుత్వము సరిపుచ్చగలిగి యున్నది.

ఈ పద్ధతినిబట్టి రొక్కము “సృష్టించ” బడవలసి యుండును. రొక్కమును సృష్టించుటంతయు ఇకాస్లేషను కలుగజేయుదు. ఉదాహరణమునకు, ఆర్థిక క్రియాకలాపములు ఉన్నత మట్టుములో జరుగుటకు యెక్కువ రొక్కము లవసరమైయుండును. ఈ సందర్భమున, పద్ధతి ముఖ్యము కాదు ; ఫలితమే ముఖ్యము.

ఏక కాలమునందే దేశీయ ఉత్పత్తి హెచ్చుచు చలాచలమునందు రొక్కపు మొత్తము హెచ్చుటవల్ల ఇకాస్లేషను సంభవించుననుట నిజమే. కాని, దేశీయ ఉత్పత్తికి తోడుగా విదేశములనుండి సరకులు వచ్చుచున్నయెడల, తత్సమానమైనవి వెలువలికి పోరుండునెడల, లోటు ద్రవ్య పద్ధతియొక్క ఇకాస్లేషనరీ ప్రతిఫలములు పనిజేయజాల కుండును. కావున, ఈ ప్రణాళిక లోటు ద్రవ్య పద్ధతిని పరిమితి పరచెను. ప్రణాళిక కాలములో స్టర్లింగ్ నిలువలలోనుండి విడుదల చేయబడగల రూ. 290 కోట్లకు మాత్రమే లోటు ద్రవ్య పద్ధతి పరిమిత పరచబడెను. ఈ స్టర్లింగ్ నిలువలు ఈ దేశ ప్రజలచే ఇదిపరలో చేర్చి పెట్టబడెను. యుద్ధకాలములో యీ దేశము చేసిన పట్టుపుల, సేవల, సరఫరాలకై చెల్లించబడవలసి యుండి, “ఎప్పుడు చెల్లింపబడలె” పేరుకొనియుండిన మొత్తములే “స్టర్లింగ్ బాలెన్స్” అని పేర్కొనబడుచున్నది. ఇప్పుడు అవి విడుదల జేయబడుటయన సరకులును, సేవలును యీ దేశమునకు వచ్చును ; యీ దేశమునుండి తత్సమానమైనవి పోవు. కనుక, విడుదల జేయబడెడి మొత్తమునకు లోటు ద్రవ్యమును పరిమితి పరచినయెడల ప్రజలలో కొనుగోలు శక్తి, సరకులకు మించి, అధికముగ నుండదు. అయినను, అభివృద్ధి కార్యక్రమము ఇకాస్లేషనరీ ఒత్తిళ్లను కలుగజేయుట సహజము. దీనిని యెదుర్కొనుటకై కంట్రోళ్ల విధానమును కఠినముగా పాటించుట

అవసరమైయున్నది. అఖరున ఒక సంగతిని నొక్కి చెప్పదగును : లోటు ద్రవ్య పద్ధతి ఒక ఉపాయము, అది నేర్పుతోను, వివేకముతోను, ఉపయోగింపబడవలెను. అట్లు చేసినయెడల లోటు ద్రవ్య పద్ధతి అభ్యున్నతికి ప్రయోజన వంతముగా తోడ్పడగలదు.

ప్ర. నిలుకడగల ధరలతో అభివృద్ధి నొందకుండుట కంటే లోటు ద్రవ్య పద్ధతితో ఆర్థికాభ్యున్నతిని కోరట సరియేనా ?

ఉ. నిలుకడగల ధరలతో అభివృద్ధి నొందకుండుటకు గాని, లోటు ద్రవ్య పద్ధతితో ఆర్థికాభివృద్ధి పొందుటకుగాని, యీ రెంటిలో నొకదానిని యేరి కోరుకొనవలసిన యెడల, లోటు ద్రవ్య పద్ధతిలోగల ప్రమాదమునకు కొంత లోనై మనము అభ్యున్నతినే యేరి కోరుకొనవలెను.

ప్ర. స్వల్ప మొత్తములను మిగుల్చు “ సామాన్య మానవుడు”, లోటు ద్రవ్య విస్తృతిని మట్టగించుటలో యెట్లు తోడ్పడగలడు ?

ఉ. తాను మిగిల్చిన సొమ్మును ప్రభుత్వమునకు ఋణముగానిచ్చి అరడు తోడ్పడగలడు. పన్నుల రూపమునగాని, లేక ఋణముల రూపమునగాని, ప్రజలవద్దనుండి ప్రభుత్వము యెంత యెక్కువగ పొందగలదో, లోటు ద్రవ్యపద్ధతిని పునఃగూర్చుటకు అంతతక్కువ అవసరముండును.

ప్ర. విదేశ సహాయమును అంగీకరించుటవల్ల రాజకీయముగా బానిసలగుదుమా ?

ఉ. రాజకీయమైన నిర్బంధములేవియు దానికి అంటకట్టబడరుండిన యెడల విదేశ సహాయము ఒక దేశమును రాజకీయముగా బానిసచేయ జాలదు. వాస్తవస్థితిలో ప్రపంచమందలి అభ్యున్నతిజెందిన ప్రతిదేశము దాని ఆర్థికాభివృద్ధియందు యేదోయొక ఘట్టమునందు విదేశ సహాయమును పొందెను. విదేశ సహాయము చెడ్డదని తలువరాదు. పెచ్చింప నుద్దేశించిన మొత్తపు సొమ్ములో విదేశ సహాయముయొక్క మొత్తము స్వల్పమైయున్నది.

ప్ర. మరికొంత విదేశ సహాయము లభ్యపడనియెడల, పస్తు విని యోగమును తగ్గించి, పన్నులరూపములో ప్రజలు మరి కొంత యెక్కువ భారమును భరింపవలసియుండురా ?

ఉ. ఔను. మనము ఉద్దేశించిన రీతిగా మరికొంత విదేశ సహాయమును ప్రణాళిక కాలములో పొందజాలకపోతిమేని, స్వదేశమునందు పన్నులద్వారాను, ఋణములద్వారాను మరికొంత ధనమును పొందు చేయుటగాని, లోటు ద్రవ్యపద్ధతిని ఉపయోగించుటగాని. అపశ్యమై యుండును. వీనిమూలమున దేశములోని వస్తువినియోగ ప్రమాదములపై ప్రతిఫలములు కనబడగలవు. భవిష్యత్కాలపు అభివృద్ధికి ఘన పునాదులను వేయగోరుదుమేని ప్రణాళికయొక్క ఆశ్చయిని తగ్గించుటకు అనుమతింపజాలము, కాని, నేటి త్యాగములు రానున్న సంపత్సరములలో ఫలింపగలవు.

ప్ర. ఈ ప్రణాళికయొక్క ఫలితముగా ఇండియాయొక్క జాతీయ ఆదాయము యెంతవరకు హెచ్చగలదు ?

ఉ. ఈ ప్రణాళిక ముందరవానికి దారిదీయునదిగానున్నది. భవిష్యత్కాలాభివృద్ధికి ఇది పునాదులను వేయుచున్నది. అందుచేత, యీ

ప్రణాళిక కాలములో చేయబడు ప్రయత్నములన్నిటికి వెన్వెంటనే ఫలములు లభింపవు ; కాని రాసున్న సంవత్సరములలో ఆ ఫలములు సంఘమునకు లభ్యపడగలవు. అయినప్పటికిని, యీ ప్రణాళిక కాలమునందుగూడా జాతీయ ఆదాయము గమనార్హముగ పెరుగగలదని యెంచబడుచున్నది. ధరలు విలుకడగలిగియున్నయెడల, ఆయిదేండ్లకాలము వెనుక జాతీయ ఆదాయము రూ 9,000 ల కోట్లనుండి రూ 10,000 ల కోట్లకు, అనగా నూటికి 11 మొదలు 12 పంతులవరకు, పెరుగగలదని అంచన చేయబడెను. ఈ పెరుగుదల స్వల్పమైనదిగా తోచవచ్చును, కాని ప్రస్తుతపు దశలో అంతకుమించిన పెరుగుదల జరుగవచ్చునని ఆశలను జూపుట వాస్తవికతకు విరుద్ధమైయుండును.

ఆహారము, వ్యవసాయము

ప్ర. ఇండియాలో యే ప్రణాళిక చేపట్టబడినను అది మొట్టమొదట వ్యవసాయముతో ప్రారంభముకావలసియున్నదనియు, మన ఆహార సరఫరాను అధికపరచబలనిన అవశ్యకత యుండుటచేత వ్యవసాయమునకే ప్రాముఖ్యత యొసగబడవలసియున్నదనియు, తెలుపబడెను. ఈ ప్రణాళిక ఆ మాటను యధార్థపరచుచున్నదా ?

ఉ. ఈ ప్రణాళికలో వ్యవసాయమునకే యొక్కవ ప్రాముఖ్యత యొసగబడియున్నది. వెచ్చింప నుద్దేశించబడియున్న మూలధనము రూ. 2,000 కోట్లలో వ్యవసాయమునకు రూ. 361 కోట్లును, సీటి పాటుదల సౌకర్యములకు రూ. 168 కోట్లును, పలుప్రయోజనార్హపు ఇరిగేషన్, విద్యుచ్ఛక్తి ప్రాజెక్టులకు రూ. 266 కోట్లును, ప్రత్యేకించబడియున్నది. ఆఖరు సంఖ్యలో సగభాగము ఇరిగేషన్ నిమిత్తముగ వెచ్చించబడునని అనుకొందుమేని అప్పుడు ప్రత్యక్షముగా వ్యవసాయమునకును, సీటిపాటుదల సౌకర్యములకొరకును వెచ్చింపబడు రుల్లు మొత్తము రూ. 662 కోట్లు అగును : అనగా, వెచ్చింపనుద్దేశించబడియున్న మొత్తపు మూలధనములో నూటికి 32 వంతున వ్యవసాయమునకే వుపయోగించబడుచున్నది.

ప్ర. ఆహారధాన్యముల వుత్పత్తి దేశావసరములకు యెంత తక్కువవడుచున్నది ? యేటేట మనము యెంత దిగుబడి చేయవలసియున్నది ?

ఉ. సుమారు ముప్పదిలక్షల టన్నులు తక్కువపడుచున్నది. సరాసరి యింత పరిమాణమునే గడచిన కొన్నేండ్లుగా మనము ప్రతి సంవత్సరము దిగుమతి చేసుకొనవలసియుండెను. దిగుమతి చేయబడిన ఆహారధాన్యముల పరాసరి వార్షిక విలువ రూ. 150 కోట్లుగానున్నది.

ప్ర. ఈ ప్రణాళిక పూర్తిగా ఆచరణకు బెట్టబడినపుడు ఇండియా ఆహార విషయములో స్వయంసమృద్ధిని గలిగియుండునా ? ఉండనియెడల, లక్ష్యమునకు ఇండియా ఎంత దాపునకు చేరియుండును ?

ఉ. జనాభా పెరుగుదలను లెక్కకుగొని, ప్రస్తుతపు మట్టములలో వినియోగము జరుగుచుండునట్లు భావించుమేని, వుత్పత్తి నిలుకడతో నుండిన యెడల, యేర్పడగల కొరత 67 లక్షల టన్నులకు పెరుగును. కాని, ఆహారధాన్యముల వుత్పత్తిని 76 లక్షల టన్నులు అధికముగా చేయుటకు ఈ ప్రణాళిక సంకల్పించుచున్నది. ఈ లక్ష్యము సాధించబడిన యెడల, వినియోగము యిప్పటి మట్టములలోనే యుండుపక్షమున దేశము స్వయంసమృద్ధిని కలిగియుండును.

ప్ర. ప్రణాళిక జరుగుకొలది ఆహారధాన్యములు చౌకరగాలవని యెన్నబడుచున్నదా ?

ఉ. తలచిన రీతిగా వుత్పత్తి హెచ్చినయెడల, ప్రణాళికకాలము ముగింపునకు వచ్చునమయమున ఆహారధాన్యముల ధరలు కొంచెము తగ్గవచ్చును. కాని, ధరలు యెక్కువగ తగ్గునని తలచబడకున్నది.

ప్ర. ప్రజల ఆహార అలవాట్లలో నొకమార్పు ఆహారపరిస్థితిని యేవిధముగ బాగుపరచగలదు ?

ఉ. ప్రపంచమునందు బియ్యము కొరతపడియుండుటవల్లను, దానిని దిగుమతిచేసుకొనుటకు వివరీతమైన వ్యయమును చేయవలసియుండుటవల్లను, బియ్యమునకు బదులుగా కొంత గోధుమలను పువయోగించినయెడల ఆహారసమస్య కొంత తొలగగలదు. ఉపాహారములను, మత్స్యములను, విశేషముగ వాడినయెడల బియ్యమునకు ఒత్తిడిరూడా తగ్గును.

ప్ర. హెచ్చు వ్యవసాయ ఫలోత్పత్తి ఏ విధముగ సాధించబడును?

ఉ. ముఖ్యముగా, భారీ ఇన్ఫ్రెగేషన్ వర్క్సు, చులరస ఇన్ఫ్రెగేషన్ వర్క్సులకు ఫలితముగా హెచ్చు నీటిపాటుదల సౌకర్యములవల్లను, బంజరు భూములను పంటభూములుగ జేయుటవల్లను, ఎరువులను, ఫర్టిలైజర్లను (కృత్రిమ యెరువులు), శ్రేష్టమైన విత్తనములను, పువయోగించుటవల్లను, హెచ్చు వ్యవసాయ ఫలోత్పత్తి పొందబడును.

ప్ర. భారతదేశ పరిస్థితులకు అనుకూలించని యంత్రోత్పత్తయైన వ్యవసాయ పద్ధతులను వివేచనములేకయే మనము అనుసరించుచున్నామా?

ఉ. లేదు. యంత్రోత్పత్తయైన వ్యవసాయ పద్ధతులు వాస్తవముగా అనుకూలతలనుగలిగియున్నవి. ఇవి కొన్నివనులకు సూత్రము ఉపయోగించబడుచున్నవి. పువహరణమునకు, బీడుభూములను, పనికిరాని మొక్కలతోవిండిన భూములను, వ్యవసాయ యోగ్యముగ చేయుటకు, జనసంఖ్య తక్కువగనుండు ప్రాంతములలో పనివారి కొరతగలచోట్ల యందు వ్యవసాయమును సాగించుటకును, యంత్రోత్పత్తయైన పద్ధతులు వాడబడుచున్నవి. కాని, ఇతరచోట్లలో ఈ పద్ధతులు విశేషించి

వుపయోగించబడుట లేదు. యేలననగా, భూముల సంస్కరణములకు ఫలితముగా గొప్ప భూ విధములు చిన్నవిగా విభజింపబడుటచేత ఆ పద్ధతులకు స్థితులు అనుకూలముగ లేకున్నవి; సహకార వ్యవసాయము అభివృద్ధిజెంది, తన్మూలమున చిన్న భూవిధములు విశాలమగువరకు స్థితులు ఆ పద్ధతులకు అనుకూలంపజాలవు.

ప్ర. ద్రవ్యము, పుత్పత్తుల విక్రయము, మేలైన పద్ధతులను వాడుటలో తరిఫీదు, వగైరాల విషయమున రైతునకు యేవిధముగా సహాయము చేయబడును ?

ఉ. యేర్పరచబడిన ప్రాజెక్టు ప్రాంతములలో కమ్యూనిటీ ప్రాజెక్టు ల్గూనిజేషన్ (ప్రజాహితకరమైన కొన్ని స్కీములను కొనసాగించెడి సంస్థ), రైతునకు పలు విధములుగా తోడ్పడును. ఆ సంస్థకు తోడుగా ఒక “ సేషనల్ ఎక్స్టెన్షన్ సర్వీస్ ” అనునది స్థాపించబడుటకు వుద్దేశించబడియున్నది. ఈ సేవ, వదేండ్ల కాలములోగా యావద్దేశమునకు వ్యాపించగలదు. ఈ విస్తృతి సేవకులు, రైతులకు మేలైన వ్యవసాయ పద్ధతులనుగూర్చి నేర్పుటయేగాక, సహకార సంస్థల అభివృద్ధియందును, మొత్తముమీద గ్రామ జీవితమును దాగుపరచుట యందును, తోడ్పడుదురు.

ద్రవ్య విషయములో, రిజర్వు బ్యాంకి సహకారోద్యమమునకు హెచ్చెడి సహాయమునే చేయుచున్నది. ముఖ్యమైన బ్యాంకులకు రిజర్వు బ్యాంకి చేసిన సహాయము 1946—47 వ సం॥లో రూ. 1.5 లక్షలుగానుండి 1951—52 వ సం॥లో రూ. 12.5 కోట్లకు పెరిగెను. రిజర్వు బ్యాంకియొక్కయు, ప్రభుత్వముయొక్కయు, సహకార సంఘ

ములయొక్కయు, సహాయముతో, రైతుల కొనగబడెడు స్వల్పచాలపరిమితి గల ఋణములు, ప్రణాళిక ముగింపునకు వచ్చునప్పటికి సాలురు రూ. 100 కోట్లుగా నుండగలదు.

దీర్ఘకాలము కానట్టి (మీడియం) ఋణముల విషయములో రూ. 5 కోట్లవరకు ఋణముల విచ్చుటకు కూడా రిజర్వు డ్యాంకి అంగీకరించెను. పంచవర్ష ప్రణాళికలో నొక భాగముగ, అట్టి ఋణముల విచ్చుటకై ప్రభుత్వము మరియొక రూ. 5 కోట్లను ప్రత్యేకించుచున్నది. అదే విధముగా, సహకారోద్యమముయొక్క దీర్ఘకాల ఆర్థిక సంపదను అదనము చేయుటకై ప్రభుత్వము రూ. 5 కోట్లను ప్రత్యేకించుచున్నది.

ఉత్పత్తుల విక్రయము (మార్కెటింగ్) విషయములో ప్లానింగ్ కమిషన్ యీ సూచనలను చేసెను : (i) వస్తువులను పదిలముగ నుంచుటకు సౌకర్యములను గలిగినట్టియు, వ్యవసాయ ఫలోత్పత్తులను ఒక పద్ధతివారీగా యేర్పరచి బాగుపరచగలిగినట్టియు, సహకార మార్కెటింగ్ సొసైటీలను పెంపొందించుట ; (ii) సర్రమ పరచబడిన మార్కెట్లను స్థాపించుట, (iii) వ్యవసాయ ఫలోత్పత్తులను తరగతుల వారీగా విభజించుట.

ప్ర. అభివృద్ధి కార్యక్రమమునందు సహకారోద్యమము యెట్టి పాత్రను ధరించగలదు ?

ఉ. సాంఘిక, ఆర్థిక శీఘ్రాభివృద్ధికి, ముఖ్యముగా పల్లె ప్రాంతములలో, సహకార సూత్రము మూలాధారమైనట్లు భావించబడెను. వ్యవసాయమునకు ద్రవ్యమును యొసగుటకును, వ్యవసాయ ఫలోత్పత్తులను విక్రయించుటకును, విత్తనములను, ఫర్టిలైజర్లను, రైతుల ఇతర

అవసరములకు కావలసిన వానిని, సరఫరా చేయుటకును, వ్యవసాయ కార్యముల నిర్వహణ పద్ధతిని సహకార గ్రామ నిర్వహణ మూలమున మార్పు జేయుటకును, సహకార సంస్థలు ధరించవలసిన పాత్ర ముఖ్యమై యున్నదని యీ ప్రణాళిక నొక్కి నుడువుచున్నది. సహకారమునందు తరిఫీదు విచ్చుటకు యేర్పాటు చేయుటకును, సహకార వ్యవసాయములో పరిశోధనలను జరుపుటకును, రూ. 50 లక్షలు ప్రత్యేకించబడెను.

ప్ర. “ కీలక గ్రామ ” స్కీము అనగా నేమి ?

ఉ. “ కీలక గ్రామ ” మను మాటలోనే దాని అర్థము యిమిడి యున్నది ; ఈ దేశములో పశువులను అభివృద్ధిపరచుటకు కీలక గ్రామ ములు మూలాధారములై యుండును. మూడేండ్ల వయస్సుమించిన దాదాపు 500 ఆవులను గలిగియుండు మూడు లేక నాలుగు ప్రక్క-ప్రక్కననేయుండు గ్రామములు చేరి ఒక “ కీలక గ్రామ ” మగును. ఒక కీలక గ్రామములో పశుపెంపు, శ్రేష్టమైన జాతికిజేందిన కొన్ని ఆటో తెద్దలకు మాత్రమే పరిమిత పరచబడును. ఇతర యెద్దలన్నియు తొలగించబడును, లేక విత్తులు తీసివేయబడును. తత్ఫలితముగా, నాలుగైదు తరములలో ఆ గ్రామ పశువులన్నియు శ్రేష్టమైనవిగా నుండును. పోషించబడవలసియుండు ఆటో తెద్దల సంఖ్యను మట్టన పరచుటకై కృత్రిమరీతిగ చూలు కలుగునట్లు చేయు పుపాయము ప్రవేశ పెట్టబడును. పశువుల వంశావళి, పాల పుత్పత్తి, చర్మని మేత వేయుటకై పుచ్చుకొనబడిన చర్యలు, వ్యాధుల నివారణకై చేయబడిన కట్టుదిట్టములు, వీనినిగూర్చి రికార్డులు వుంచబడును.

600 కీలక గ్రామములను, కృత్రిమరీతిగ చూలు కలుగునట్లు చేయు 150 కేంద్రములను, ఆటో తెద్దలను పెంచుటకు 225 దొడ్లను, స్థాపించుటకు పంచపర్ష ప్రణాళిక ఉద్దేశించియున్నది.

భూముల విధానము

ప్ర. ప్రజాశక్తిలో వివరించబడియున్న భూముల విధానము ఒక మాతన సాంఘిక యేర్పాటుకు దారి దీయునటు సరి యేనా ?

ఉ. సరియేను, ఒక వైపున, గొప్ప భూస్వాములు, మధ్యస్థులు, తొలగించబడి, యావద్దేశములో ఒకే విధమైన పద్ధతి యజమానులైన రైతులు తమ పొలములను తామే సేద్యమును చేసుకొను పద్ధతి యేర్పాటు చేయబడుటకు యీ విధానము తోడ్పడును. మరొక వైపున, సహకార పద్ధతికి ప్రాముఖ్యతవిచ్చి, ప్యూర్తిగల ముగ గలిగి యుండు భూములను గ్రామ మట్టములో సహకార పద్ధతిగల ప్యూరసాదు మును నిర్వహించజేసి, ఒక మాతన సాంఘిక యేర్పాటును భూముల విధానము దారిదీయును. అట్టి యేర్పాటు జరుగుట ద్వారా విధానముపై ఆధారపడియున్నది. కాని, సహకార సేద్యములో కొన్నివరికోసమైన జరుపుటకు ప్రజాశక్తియందు యేర్పాటు చేయబడి యున్నది.

ప్ర. సహకార గ్రామ నిర్వహణయన నేమి ?

ఉ. సహకార గ్రామ నిర్వహణ యనగా, ఒక గ్రామముయొక్క భూముల నన్నిటిని, ఆ గ్రామములోని వారందరును గూడి నిర్వహించుట. ఇట్లు చేయుటలో, భూములనెల్ల యేకీకరణ చేయుటకు సమ్మతించిన వ్యక్తులయొక్క ఆస్తిపై హక్కు, వారి ఘగవువంతు యివ్వబడుటద్వారా, గుర్తించబడును, ఇట్టి పద్ధతివల్ల, ఒక గ్రామముయొక్క భూముల నన్నిటిని యేక ఖండముగా గ్రామస్థులు నిర్వహించగలిగియుండురు.

ప్ర. జమీందారులకు నష్ట , పరిహారము చెల్లించబడుచున్నదా ?
చెల్లించబడుచున్నయెడల, యే వద్దతిమీద అట్లు చేయబడుచున్నది ?

ఉ. చెల్లించబడుచున్నది. జమీందారులు, మల్లజార్లు, జాగీర్దారులు నష్టపరిహారము చెల్లించబడుచున్నారు. ఆ చెల్లింపు మొత్తములు ఒక్కొక్క స్టేట్‌లో ఒక్కొక్కవిధముగ నున్నను, సాధారణముగా నష్టపరిహారము, ఒక జమీందారుడు అతని భూస్థితినుండి పొందుచుండిన ఆదాయముయొక్క గుణిజముగా నిర్ణయించబడియున్నది. అయినను, ఆ గుణిజము, అన్ని సందర్భములలోను యేకరీతిగా నుండుట లేదు. భూస్థితి యెంత స్వల్పమైనదిగ నుండునో అంత హెచ్చు గుణిజము పువయోగించబడుచున్నది. ఉదాహరణమునకు, ఉత్తర ప్రదేశ్‌లో రూ 25 లు గాని లేక అంతకు తక్కువ మొత్తమునుగాని, భూమి శిస్తును చెల్లించు ఒక భూస్వామి (జమీందారుడు) పునరుద్ధరణ గ్రాంటుతో సహా, తన ఆదాయమునకన్న 28 రెట్లు అధికమైన నష్ట పరిహారమును పొందుచున్నాడు. కాని, రూ 50,000 ల భూమి శిస్తును చెల్లించెడి ఒక జమీందారుడు నష్ట పరిహారముక్రింద 9 రెట్లను మాత్రమే పొందుచున్నాడు.

ప్ర. ఒక వ్యక్తి యెంత హెచ్చుగ భూములను కలిగియుండదగునో ఆ హెచ్చు పరిమితిని నిర్ణయించు సూత్రమునకు ప్లానింగ్ రమిషన్ అనురూపముగ నున్నది. ఆ హెచ్చు పరిమితిని నిర్ణయించుట యెట్లు ?

ఉ. ప్లానింగ్ రమిషన్ కొన్ని సూత్రములను తెలిపినది. ఆ సూత్రముల ననుసరించి పరిమితిని నిర్ణయించవచ్చును. ఒక ప్రాంత

ములో అనునరించబడు సూత్రము, ఆ ప్రాంతములోని భూముల భవము, రేవిన్యా యేర్పాట్లు, వీనిపై ఆధారపడి యుండవలెనని ప్లానింగ్ కమిషన్ తన అభిప్రాయమును తెలిపెను. హెచ్చు పరిమితిని నిర్ణయించుటలో ఒక “ కుటుంబముయొక్క భూమి ” ని గమనించుట అనుభవ సిద్ధమైన పద్ధతిగ నుండునని ప్లానింగ్ కమిషన్ సూచించెను. “ కుటుంబముయొక్క భూమి ” యనగా, సాధారణమైన ఒక కుటుంబము, వ్యవసాయ కార్యములను జరుపుటలో వాడుకగా పొందబడు సహాయముతో, స్వంత సేద్యమును జరుపుకొనగలిగిన విస్తీర్ణముగల భూమి అని నిర్వచింపబడెను. ఒక్కొక్క ప్లేట్ లోను కొంత మార్పు ఉండినను ఉండవచ్చును ; కాని, ఒక సామాన్య కుటుంబముయొక్క అనుభవములోనుండు భూమికన్న మూడురెట్లు పరిమితిని గలిగియుండుట న్యాయమని ప్లానింగ్ కమిషన్ తలచుచున్నది.

ప్ర. భూమి విధానము రైతులకు న్యాయముగలుగునట్లు చేయగలదా ?

ఉ, చేయగలదు. భూమి స్వాధీనములో నుండునట్లు చేయుటకును, చెల్లించవలసిన మొత్తమును పరిమితిపరచుటకును, భూమి విధానముతోడ్పడుచున్నది. భూమియొక్క అనుభవము కనీసము 5 ఏండ్ల వరకు ఉండవలెననియు, చెల్లించబడవలసిన సొమ్ము, ఫలోత్పత్తిలో నాలుగవ లేక అయిదవ భాగమునకు మించి ఉండరాదనియు, సూచించబడెను. ఒక భూస్వామి, తన స్వంత సేద్యమునకు ఉంచుకొనుటకు అనుమతించబడు విస్తీర్ణమునకు మించియుండు భూములను, ఆ భూములలో వ్యవసాయము చేయుచుండు రైతులే కొనుగోలు చేసుకొనుటకు

హక్కును గలిగియుండవలెనని కూడా సూచించబడెను. ఆ భూమికి చెల్లించబడవలసిన ఖరీదు, పండిన పంటలో ఆతడు చెల్లించెడు మొత్తముయొక్క గుచీజముగ నుండవలెననియు, ఆ భూమి ఖరీదును వాయిదాల ప్రకారము కొంతకాలములో చెల్లించుటకు నదుపాయమును కల్పించవలెననియు, కూడా సూచించబడెను.

సంఘాభివృద్ధి

ప్ర. సంఘాభివృద్ధి యనగానేమి : కమ్యూనిటీ ప్రాజెక్టులనేమి ?

ఉ. శాస్త్రోక్తమైన వ్యవసాయమును జరుపుట, ఆరోగ్య చర్యలు, అనుచక్కగ గలిగియుండుట, రాకపోకల మార్గములను పెంపొందించుట, గృహ పరిశ్రమలను అభివృద్ధిపరచుట, ఇట్టి వాని మూలమున వారి స్థితిగతులను వారే దాగుపరచుకొనునట్లు చేయుటకై ప్రజల సహకారమును పొంది, గ్రామముల సాంఘిక, ఆర్థిక జీవితమునందు ద్రవ్యపరమార్థ దెచ్చుటకై చేయబడు ప్రయత్న ఫలితమే సంఘాభివృద్ధి. ఈ ప్రయత్నము, గ్రామ జీవితమునందలి ఒక్కొక్క భాగమునను సంబంధించిన పెక్కుమంది ఉద్యోగుల మూలమునగాన, గ్రామాభివృద్ధి సంబంధించిన ప్రధాన శాఖలకన్నిటికిని తెలియదు ఒక యేజెంటుద్వారా జరుపబడును. ఈ యేజెంటు, “గ్రామ మట్టపు సేవకు” ధని పేర్కొనబడుచున్నాడు. పదేండ్ల కాలములో యిట్టి సేవకులు యావద్దేశమున వ్యాపించియుండునట్లు చేయుటకు ఉద్దేశించబడియున్నది. వీరెల్ల, రైతుయొక్క కష్టములనెల్ల తొలగించి, గ్రామ జీవితమును, మొత్తముమీద అభివృద్ధి నొందించుటలో తోడ్పడగలరు.

ఇంతలోపల, గ్రామ పునర్నిర్మాణ సమస్యను పరిష్కరించుటకై యున్న యీ పద్ధతి, కమ్యూనిటీ ప్రాజెక్టు ప్రాంతములలో ఆచరణకు పెట్టబడుచున్నది. ప్రస్తుతము దాదాపు 50 ప్రాజెక్టులు అట్టివిగలవు ; జరుగుచున్న సంవత్సరమునందు ఇంకను 50 అభివృద్ధి మండలములు

చేర్చబడును. ఒక ప్రాజెక్టు ప్రాంతము మూడు అభివృద్ధి మండలములుగా విభజింపబడియున్నవి. ఒక్కొక్క అభివృద్ధి మండలమునందు 60,000 మొదలు 70,000 మందివరకు జన సంఖ్యను గలిగియుండు సుమారు 100 గ్రామములుండును. ఈ అభివృద్ధి మండలములు, దాదాపు అయిదు గ్రామములు చేరిన సముదాయములుగా విభజింపబడియున్నవి. గ్రామ మట్టపు పేవకుని క్రియాకలాపములు ఒక సముదాయమునకు చెందియుండును. యావద్దేశమునకును సాధ్యము కాజాలదు గనుక యొక్కవచుండి ఉద్యోగులు, యొక్కవ ఆర్థిక సంపదలు, యీ కమ్యూనిటీ ప్రాజెక్టు ప్రాంతములకు కేటాయింపు జేయబడుచున్నవి. కాని, ఈ ప్రాంతములలో జరిగెడి తీవ్రతరమైన అభివృద్ధి పరిస్థితిని పొందబడు అనుభవము ఉపయుక్తమగు గుణపాతములను నేర్పగలదనియు, వానిని తర్వాత అతిభాహుళ్య పద్ధతిపై ఉపయోగించుటకు వీలుగలుగుననియు, యెంచబడుచున్నది.

ప్ర. సంఘాభివృద్ధి కార్యక్రమము వాస్తవముగా యేమి?

ఉ. ప్రధానక్రియలు వ్యవసాయమునకు జెందినవి. కాని, రాకపోకల మార్గములు, విద్యాభ్యాసము, ఆరోగ్యము, గృహనిర్మాణము, గ్రామ పరిశ్రమలు, సహకార సంస్థలు, వీనినెల్ల అభివృద్ధిపరచుటకు గూడా ప్రాముఖ్యత యివ్వబడియున్నది. వ్యవసాయమునకు సంబంధించిన కార్యక్రమములలో, లభ్యపడిన సకల బంజరు నేలలను వ్యవసాయ యోగ్యముగజేయుట, చురుకైన ఇన్ఫ్రాగ్రామములు, వ్యవసాయము చేయుటలో మేలైన పద్ధతులు ఉపయోగించబడునట్లు చేయుట, మేలైన విత్తనములు, కృత్రిమ యెరువులు, సహజమైన యెరువులు, వాడబడునట్లు చేయుట, మంచి జాతి పశువుల మూలమున పశువులను పెంపొందించుట, ఇత్యాదులు చేరియున్నవి.

కమ్యూనిటీ ప్రాజెక్టు ప్రాంతములోని ప్రతి గ్రామము ఒక యుఖ్యమైన రోడ్డుతో కలిసియుండునట్లు చేయుట రోడ్డు నిర్మాణ కార్యక్రమమై యున్నది.

ప్రాథమిక, మాధ్యమిక విద్యాభ్యాసమునకు మంచి యేర్పాట్లుండకును, కళాభిజ్ఞులకు (వనివారికి) మేలైన వద్దతులను చేర్చుటనై సదుపాయములు యేర్పాటు చేయబడగలవు

ఆరోగ్య విషయములో, మంచినీటి సరఫరాను రక్షించుటకును, మానవ, జంతు మల మూత్రములను చక్కగా తొలగించుటకును, అంటు వ్యాధులను అదుపులోనుంచుటకును, గట్టి ప్రయత్నములు చేయబడును. మేలైన గృహనిర్మాణ వద్దతులందు గ్రామస్థులకు తిరిగి దివ్యబడును. జనస్థానము యొక్కవగనుండు గ్రామములలో నూతన గృహములను నిర్మించుటకు ఇండ్ల జాగాలను పెంపొందించుట అవశ్యమై యుండును.

ప్రతి గ్రామమునందు, లేక ఒక గ్రామముల సముదాయమునందు పలు ప్రయోజనార్థపు ఒక్క సహకార సంఘమునైనను స్థాపించుట యీ కార్యక్రమముయొక్క ఆశయములలో నొకటియైయున్నది.

ఇట్టిగేషన్

ప్ర. వ్యవసాయదారుడు అతని పొలములకు నీటిని గలిగియుండుట అవశ్యమైయున్నది. ఇట్టిగేషన్ విషయములో యీ ప్రణాళిక అతనికి చేయనున్న సహాయము యేమి?

ఉ. 1950 వ సంవత్సరమునందుకన్న 197 లక్షల యెకరముల అదనపు భూములకు నీటిపారుదల సౌకర్యములను కలిగించుటకు యీ ప్రణాళిక తలపెట్టియున్నది. తత్ఫలితముగా 44 లక్షల టన్నుల అదనపు ఆహార ధాన్యములు (లేక దానికి సరిసమానమైన ఇతర పంటలు) ఉత్పత్తి కాగలవు.

ప్ర. అప్పుడే నిర్మితములగుచున్న నదీలోయ ప్రాజెక్టులవల్ల, ప్రణాళిక కాలమునందును, అవి పూర్తియైన తర్వాతను, కలిగెడి లాభములేమి?

ఉ. అప్పుడే నిర్మితములగుచున్న గొప్ప నదీలోయ ప్రాజెక్టులు, ప్రణాళిక రచనా దశ యేడువచ్చునరికి 85 లక్షల యెకరముల అదనపు భూములకు నీటిపారుదల సౌకర్యమును గలిగించును; 10.8 లక్షల కిలోవాట్ల విద్యుచ్ఛక్తిని అదనముగా ఉత్పత్తి చేయును. ఈ ప్రాజెక్టులు పూర్తిగా నిర్మింపబడి, అభివృద్ధిపరచబడిన పిదప నీటిపారుదల సౌకర్యములను పొందెడి మొత్తపు అదనపు భూముల విస్తీర్ణము 169 లక్షల యెకరములై యుండును; అదనముగా ఉత్పత్తి చేయబడు విద్యుచ్ఛక్తి 14 లక్షల కిలోవాట్లగుండును.

ప్ర. అప్పుడే విర్మితమగుచున్నట్టియు. పంచవస్తు ప్రణాళికలో చేర్చబడినట్టియు, ప్రధాన ఇరిగేషన్, పవర్ ప్రాజెక్టులెవ్వీ ?

ఉ. అవి దిగువ వివరింపబడుచున్నవి :

భక్ర-నంగల్ ప్రాజెక్టు (పంజాబ్, రాజస్థాన్, “పెప్పు”).

దామోవర్ వాలీ ప్రాజెక్టు (పశ్చిమ బెంగాల్, బీహారు).

హీరాకుద్ డాం ప్రాజెక్టు (ఓరిస్సా).

తుంగభద్ర ప్రాజెక్టు (మద్రాసు, హైదరాబాద్)

దిగువ భవాని ప్రాజెక్టు (మద్రాసు).

మయూరాక్షి (పశ్చిమ బెంగాల్).

దిగువ తపతీలోయ ప్రాజెక్టు (బొంబాయి).

మాచీకండ్ హైడ్రో ఎలక్ట్రిక్ ప్రాజెక్టు (ఓరిస్సా, మద్రాసు).

సర్దా పవర్ హౌస్ (ఉత్తర ప్రదేశ్).

ప్ర. ప్రణాళికయొక్క అఖరు రెండు యేండ్లలో చేర్చబడుటకు యేర్పరచబడిన అయిదు గొప్ప ప్రాజెక్టు లేవి ?

ఉ. చంబల్ ప్రాజెక్టు (మొదటి దశ) (మధ్య భారత్, రాజస్థాన్).

కోశి ప్రాజెక్టు (మొదటి దశ) (బీహారు, నేపాళము).

కోయన ప్రాజెక్టు (మొదటి దశ) (బొంబాయి).

రిహిండు ప్రాజెక్టు (ఉత్తర ప్రదేశ్).

కృష్ణా ప్రాజెక్టు (మద్రాసు, హైదరాబాద్).

ప్ర. చులకన ఇరిగేషన్ పనులవల్ల అనుకూలము లేదు :

ఉ. చులకన ఇరిగేషన్ పనులవల్ల 112 లక్షల యెకరముల ఆదనపు భూములకు నీటిపారుదల సౌకర్యము లేర్పడి, 24 లక్షల ఐదుల ఆహార దాన్యములు ఉత్పత్తి కాగలదని యెంచబడుచున్నది.

ప్ర. ప్రణాళికలో చేర్చబడియున్న గొప్ప ఇరిగేషన్ ప్రాజెక్టులు, చులకన ఇరిగేషన్ ప్రాజెక్టులు, ఒండొంటికి పరిపూర్ణత విచ్ఛిన్నవియా, లేక ఒండొంటితో తలపడునవియా ?

ఉ. గొప్ప ఇరిగేషన్ స్కీములకును, చులకన ఇరిగేషన్ స్కీములకును చుద్య నిరుద్దమేమియు లేదు. ఒక్కొక్క ప్రాంతము దానికి తగిన రకపు స్కీమువల్ల లాభమును పొందవలసియున్నది. కాబట్టి, అవి ఒండొంటిని సంపూర్ణతను చేయునవిగానున్నవి.

ప్ర. ఈ ప్రాజెక్టులు జయప్రదమగుటకు ప్రజలు తోడ్పడగల మార్గము లేవి

ఉ. ప్రజలు, దిగువ తెలుపబడుచున్న విధములుగా తోడ్పడ పచ్చును :

- (i) గొప్ప ఇరిగేషన్ ప్రాజెక్టులకు వ్యయపరచుటకై ప్రోగు చేయబడు ఋణములకు ద్రవ్య సహాయముచేసియు ;
- (ii) బాగుచేయబడుటకు రుసుమును చెల్లించియు, హెచ్చు నీటి తీరువలను చెల్లించియు ;
- (iii) కాలువలను శ్రవ్యుట, రోడ్లను విరివించుట, వగైరాలవంటి పనులకు పూనుకొనుటకై గ్రామ సహకార సంస్థలను స్థాపించుట మూలమునను ;
- (iv) షేడ్ ఇరిగేషన్ వర్కుచే యొసగబడెడు నీటిని పొదుపు గను, లాభకరముగను ఉపయోగించియు ;
- (v) వ్యక్తిగతమైన నీటిపారుదల సౌకర్యములను చక్కని స్థితిలోనుంచి, రక్షించియు.

ప్ర. ఇండియాలోనున్న సుమారు 5,00,000 గ్రామములలో
 9,000 గ్రామములకు మాత్రమే విద్యుచ్ఛక్తి సరఫరా
 అగుచున్నది. గ్రామ సీమలను విద్యుచ్ఛక్తి లభ్యపడు
 నట్లు చేయుటకై ప్రణాళికలో యేమి తెలుపబడియున్నది?

ఉ. గ్రామములకు విద్యుచ్ఛక్తిని సరఫరాచేయు విషయమునకు
 యొక్కవ ప్రాముఖ్యత నివ్వవలెనని ప్రణాళికలో తెలుపబడియున్నది.
 యేలననగా, అట్లు చేయుటవల్లనే వ్యవసాయ పద్ధతులు బాగుగుటచేగాక,
 గృహ పరిశ్రమలు, చురుకైన పరిశ్రమలుకూడా పెంపొందగలవు. దానికి
 తోడుగా, వల్లె ప్రాంతముల జీవితము యొక్కవ ఆకర్షణీయమైయుండును.
 గ్రామస్థులు విద్యుచ్ఛక్తిని, తత్సంబంధమైన సాధనములను పొందుటకై
 రైతులకును, గ్రామ సహకార సంఘములకును, ప్రభుత్వము ఋణముల
 నివ్వవలెననికూడా సూచించబడెను.

పరిశ్రమలు

ప్ర. పరిశ్రమలమీదకన్న వ్యవసాయముమీద అంత యొక్కవ
వ్యయమేల చేయబడుచున్నది? ప్రాధాన్యతల క్రమము
నుండు పరిశ్రమలకు ఉచితస్థానము యొనగబడెనా?

ఉ. రక్షణ పరిశ్రమల నిమిత్తముగా వినియోగించబడుచున్న
అపారమైన సాధన సంపదలను లెక్కకుగొనక, ప్రణాళిక కాలములో
పరిశ్రమలకు ప్రభుత్వము ప్రత్యక్షముగ చేయు పెట్టుబడి రూ. 94 కోట్లు
మాత్రముగ సున్నది. కాని, యీ మొత్తముతోకూడా, చులకన
పరిశ్రమలను, వినియోగసంపద అభివృద్ధికిని ప్రత్యేకించబడిన మొత్తము
లను, మూలాధారమైన పరిశ్రమలకును, రవాణాలకును ప్రత్యేకించబడిన
అదనపు రూ. 50 కోట్లను చేర్చినయెడల మొత్తము రూ. 150 కోట్లు
అగుచున్నది. మూలధనముగా ప్రభుత్వము వెచ్చింప తలపెట్టియున్న
రూ. 2,089 కోట్లతో పోల్చి చూచిన వక్షమున, ఆ మొత్తము
స్వల్పముగా తోచగలదు. కాని, పరిశ్రమల రంగములో చాలాభాగము
వ్యక్తుల ప్రయత్నమునకు వదలివేయబడియున్నదని జ్ఞప్తియుంచుకొన
దగును. కాబట్టి, పారిశ్రామికాభివృద్ధి, చాలావరకు ప్రభుత్వ వ్యయము
క్రింద చేరబడుదును. వ్యవసాయమునందును, పరిశ్రమలయందును,
ఏకకాలముననే భారీయెత్తున పెట్టుబడులను చేయుటకు ప్రభుత్వమువద్ద
సాధనసంపదలు లేవు. కనుక, వ్యవసాయమునకే ప్రాముఖ్యత నివ్వ
బడవలసియున్నది. ఏలననగా, ఆర్థిక వ్యవస్థలో ఇతర రంగములందు
అభివృద్ధిసొందుటకు ప్రజలకు కావలసినంత ఆహారమును, పరిశ్రమలకు
వ్రత్తి, ఇనుము వంటి ముడివదార్థములును, ముఖ్యమైయున్నవి. అంతే

గాక, వ్యవసాయ ఫలోత్పత్తిని హెచ్చించుటకు కావలసిన ప్రధాన సాధనసంపద రైతులలో ఆదిత సంఖ్యాకులవద్ద చేకున్నది. రాబట్టి వ్యవసాయమునకు ప్రభుత్వముయొక్క సహాయము అతి దాహశ్యముగా అవశ్యమైయున్నది. పారిశ్రామికల విషయము అట్లురాదు ; పరిశ్రమల యజమానులు వారి స్వంతమైన సాధనసంపదలతో గొప్ప అభివృద్ధిని పొందగలరు. వ్యక్తుల భాగములో పరిశ్రమల అభివృద్ధికి వృత్తుల సాధనసంపద సుమారు రూ. 613 కోట్లుగా నుండునని ఆశించబడుచున్నది. ఈ మొత్తమును, ప్రభుత్వము ప్రత్యక్షముగను, వరోజులు గను పెట్టుబడిచేయనున్న రూ. 150 కోట్లతో చేర్చినవక్షిస్తున. పరిశ్రమల అభివృద్ధికై పెట్టుబడిచేయనున్న మొత్తము రూ. 763 కోట్లు అగుచున్నది. ఇది స్వల్పమైన మొత్తమురాదు. ప్రజాశక్తి కాలములో అభ్యున్నతికొరకై లభ్యపడగలదని ఆశించబడుచున్న మొత్తపు సాధన సంపదయందు ఇది చాలాపు నూటికి 25 వంతులుగానున్నది.

దీనికితోడుగా మరియొక సంగతివిగూర్చి తెలుపవచ్చును. ఏదొక చృక్తిని అభివృద్ధిపరచుటకై చేయబడు గొప్ప వ్యయములో కనీసము కొంతభాగమైనను, పారిశ్రామికాభివృద్ధికేసని గుర్తింపదగును.

ప్ర. పారిశ్రామికాభివృద్ధికి ప్రత్యేకించబడిన మొత్తమెంత ?
ఈ మొత్తము, ప్రభుత్వభాగమునకును, వ్యక్తుల భాగమునకును, యెట్లు విభజింపబడెను -

ఉ. ప్రజాశక్తి కాలములో అతిదాహశ్య పారిశ్రామికాభివృద్ధికొరకై పెట్టుబడిచేయ నుద్దేశించబడిన మొత్తము (రక్షణ పరిశ్రమలలో చేయబడు పెట్టుబడులు, ప్రధాన పరిశ్రమలు, తత్సంబంధమైన రవాణా నిమిత్తముగా ప్రత్యేకించబడిన రూ. 50 కోట్లలోనుండి పరిశ్రమలకు

కేటాయించబడగల మొత్తము, మినహాయించబడి) రూ. 707 కోట్లు అగుచున్నది. ఈ మొత్తమునందు, ప్రభుత్వభాగములో ప్రాజెక్టుల విమిత్తముగా ప్రభుత్వము పెట్టుబడిచేయనున్న రూ. 94 కోట్లు చేరి యున్నది. మిగిలిన మొత్తము, పారిశ్రామికాభివృద్ధికొరతై వ్యట్టలు ఉంచగల మూలధనముగ నున్నది.

ప్ర. పారిశ్రామికోత్పత్తియొక్కయు, అదనపు శక్తియొక్కయు లక్ష్యము రేవి

ఉ. ప్రధాన పరిశ్రమలలోను, సరకులను ఉత్పత్తిచేయు పరిశ్రమలలోను మాత్రమే అదనపు శక్తిని కలిగించుటకు యీ ప్రణాళిక యత్నించుచున్నది. వినియోగార్థపు సరకులను తయారుచేయు పరిశ్రమల విషయములో, యిప్పుడున్న శక్తిని పూర్తిగా వినియోగించుకొనినయెడల ప్రస్తుతపు పట్టణములలో వినియోగమునకు అవసరములు దీరుటయేగాక యెగుమతి చేయబడుటకు మిగుళ్లుగూడా నుండును. కావున, వినియోగార్థపు సరకులను ఉత్పత్తిచేయు పరిశ్రమల శక్తిని విస్తృతినొందించుట అప్రధానముగ నున్నది.

కొన్ని గొప్ప పరిశ్రమల విషయములో అదనపు శక్తి, ఉత్పత్తుల లక్ష్యములు దిగువ వివరించబడుచున్నవి :

(చూసికో.	1955-56 కు అదనపు శక్తి.	1955-56 కు అదనపు ఉత్పత్తి.
----------	----------------------------	----------------------------------

1. ఇనుము, ఉక్కు:-

(ఎ) దుక్క ఇనుము	1,000 టన్నులు	1,757	1,261
(బి) చక్కచేయబడిన ఉక్కు	"	685	394

L.Y.P.-5

గమనిక.		1955-56 ను అధనపు శా.కి.	1955-56 ను అధనపు శా.కి.
2	సీమెంటు ...	1,000 టన్నులు. 2,026	2,108
3.	జనుమతో తయారైనవి.	..	308
4.	అమ్మనియం సల్ఫేట్	.. 402.6	403.7
5.	అల్యూమినియం ...	టన్నులు. 16,000	8,300
6.	కాస్టిక్ సోడా ..	.. 18,400	21,625
7.	అంధక ద్రావకము ...	1,000 టన్నులు. 70	101
8.	పంచదార ...	.. 10	380
9.	పత్తి వస్త్రములు.		
	(ఎ) కడుళ్ళ సంఖ్య ...	350,000	...
	(బి) నూలు ... పౌనుల తూనిక (పది లక్షలలో).	53	461
	(సి) మిల్లుగుడ్డు ... గజములు (పది లక్షలలో).	35	982
	(డి) చేనేతగుడ్డు ..	..	890
10.	బెసికిళ్లు ...	1,000 సంఖ్య, 410	420
11.	పెట్రోలియం.		
	(ఎ) ద్రవ పెట్రోలియం ఉత్పత్తులు.	నది లక్షల గ్యాలన్లలో. ...	403
	(బి) శిలాజీవు (మట్టి) తైలము.	1,000 టన్నులు. ...	37.5
12	స్క్వాస్ ప్రింట్ ...	.. 80	27

ప్ర. కేంద్ర. ప్లేట్ ప్రభుత్వములచే అప్పుడే పూనుకొనబడి యున్న నానా పారిశ్రామిక ప్రాజెక్టులను పూర్తిచేయవలెనను నిర్ణయమును మినహాయించి, ప్రణాళికయందు పారిశ్రామిక ప్రాధాన్యతల క్రమము యెట్లున్నది ?

ఉ. కేంద్ర, ప్లేట్ ప్రభుత్వములచే అప్పుడే నిర్వహించబడుచున్న నానా ప్రాజెక్టులను పూర్తిచేయుటకును, కొన్ని రక్షణ పరిశ్రమలను స్థాపించుటను మినహాయించి, పారిశ్రామిక రంగమునందు దిగువ వివరించబడుచున్న ప్రాధాన్యతల క్రమము సూచింపబడెను :

(1) జనుము, ప్లయ్-ఉడ్ వంటి ఉత్పత్తిసరకుల పరిశ్రమల లోను, ప్రత్తి పస్త్రములు, పంచదార, నబ్బు, వనస్పతి, రంగులు, మెరుగు నూనెలవంటి వినియోగార్థపు సరకుల పరిశ్రమలలోను, యిప్పుడున్న శక్తిని పూర్తిగా ఉపయోగించుట ;

(2) ఇనుము, ఉక్కు, ఆల్కామినియం, సిమెంటు, ఫర్టిలైజర్లు, ప్రధాన రసాయనములు, యంత్ర పనిముట్లు పగైరాలవంటి ఉత్పత్తి సరకులయొక్కయు, మూలాధారమైన సరకులయొక్కయు, పరిశ్రమలలో శక్తిని విస్తృతపరచుట ;

(3) ప్రస్తుతమువున్న లోటుపాట్లను సరిచేయుటకై సాధన సంపదనుబట్టి పారిశ్రామిక వ్యవస్థను బలపరుచు నుద్దేశముతో నూతన యంత్రములను స్థాపించుట. ఉదాహరణమునకు హరళోతము (జిప్పింగ్) నుండి గంధకమును తయారుచేయుట, రెయ్-నిమిత్తముగా రసాయనిక గిజరును తయారుచేయుట, ఇత్యాదులు.

ప్ర. ప్రభుత్వభాగములో ప్రధాన పారిశ్రామిక ప్రాజెక్టు చేపట్టే
వానికి యెంతఖర్చు కాగలదు ?

ఉ. ఒక కొటి రూపాయలకు మించి మూలధనము వెచ్చింపబడ
వలసియుండు ప్రభుత్వభాగమునందలి పారిశ్రామిక ప్రాజెక్టులు దిగువ
వివరింపబడుచున్నవి :

నిర్వహించబడుచున్న ప్రాజెక్టులు. ఏడాది 1, 1951-56
1951 వరకు యివ్వబడిన ఖర్చు. (కోట్ల రూ.)
(కోట్ల రూ.)

1. సిండ్రి ఫర్టిలైజర్ ఫ్యాక్టరీ ..	18.4	9.0
2. చిత్తరంగం లిమిటెడ్ ప్లాంట్ ...	10.2	4.7
3. ఇండియన్ శిమిలీ ఇంజనీరింగ్స్ ..	1.2	1.3
4. మెసూరు ఇనుము, ఉక్కు. పనుల ఫ్యాక్టరీ.	2.2	2.8
5. ఉత్తర ప్రదేశ్ గవర్నమెంట్ సెమెంట్ ఫ్యాక్టరీ.	1.5	2.3
6. " నెహ్రూ " లిమిటెడ్, పుణ్య ప్రదేశ్ ...	2.25	2.0
7. సిర్ సిల్క లిమిటెడ్ ...	3.81	2.0
8. మిషికాటూల్ ప్రొప్రీటీస్ లిమిటెడ్ ఫ్యాక్టరీ (డి ఫన్ను).	అభ్యుదయ లేదు.	అభ్యుదయ లేదు.

సూతన ప్రాజెక్టులు. మార్చి నెల 31, ముగిసిన
1956 వరకు యివ్వబడిన ఖర్చు. (కోట్ల రూ.)
(కోట్ల రూ.)

9. ఇనుము, ఉక్కు ...	30.0	80.0
10. మిషికాటూల్ ఫ్యాక్టరీ ..	9.78	9.78
11. హిందూస్థాన్ పిక్చూర్స్, లిమిటెడ్	14.08	18.15
12. ఆల్ స్టీల్ ఇండిగ్రిగేట్ కోల్ ఫ్యాక్టరీ...	4.00	4.00
13. పెనినసూల్ ఫ్యాక్టరీ ...	2.11	2.11

సూచన ప్రాజెక్టులు.

మార్చి నెల 31,
1956 వరకు
ఖర్చు.
(కోట్ల రూ)

మొత్తపు
ఖర్చు.
(కోట్ల రూ).

14. హిందూస్థాన్ కేబల్స్ లిమిటెడ్ ..	1.80	1.30
15. ఎం.డి. సాల్వే సర్కిల్ ...	1.00	1.00
16. సెషనల్ ఇన్ స్ట్రక్టురింగ్ ఫ్యాక్టరీ	1.86	1.86
17. రాజర్, డెవలప్ ప్రాజెక్టు (డి.ఇన్స్) అభ్యుదయశ్రమ.		7.00
18. ఛార్జ్ ఎం.డి. సర్కిల్ ప్రాజెక్టు	7.00	28.00

(ఇది సర్కిల్ లో ఒక చిన్న ప్రాజెక్టు
ఒకటి 50 కోట్ల లో ఉంది
వెచ్చించబడును).

ప్ర. ఈ ప్రాజెక్టులు యేర్పరచబడుటవలన, నేటి పారిశ్రామిక
నిర్మాణమునందు లేరున్న సమన్విత గాంతవరకైనను
యేర్పడగలదని తలచవచ్చునా ?

ఉ. తలచవచ్చును. అవి యేర్పరచబడుటలో అది ఒక్కటి
మాత్రమే కారణము కాదు, అట్టి సమన్విత యేర్పడజేయుటలో అది
తోడ్పడగలదు. ప్యూర్ల భాగములోను, ప్రభుత్వ భాగములోను,
అభివృద్ధి కలుగుట మూలముననే సమన్వితలేకుండుటను పూర్తిగా తొల
గించుటకు సాధ్యముకలదు.

ప్ర. ప్యూర్ల ప్రయత్నమునకు వదలిపెట్టబడిన ప్రధాన
పరిశ్రమలు యేవి ?

ఉ. 1946, ఏప్రిల్ నెలలో గావించబడిన పారిశ్రామిక విధాన
తీర్మానము ననుసరించి, ఆయుధములు, మందుగుండు సామానుల

తయారీ, అణుశక్తి ఉత్పత్తి, దానిపై అధికారము, రైల్వే రవాణా
 యాజమాన్యము, నిర్వహణవంటి ప్రభుత్వముచేతనే పెంపొందించబడుటకు
 ప్రత్యేకించబడిన పరిశ్రమలు మాత్రము మినహాయించబడి. పారిశ్రామిక
 రంగమునందలి మిగిలిన వెల్ల వ్యక్తుల ప్రయత్నమునకు పదలివేయ
 బడెను. నేలబొగ్గు, ఇనుము, ఉక్కు, వాయువిమానములను నిర్మిం
 చుట, నౌకా నిర్మాణము, టెలిఫోన్, టెలిగ్రాఫ్, డైరెక్ట్ సాఫనును
 లను తయారుచేయుట, ఖనిజసంబంధమైన చమురులు, ఇత్యాదులపంటి
 ఘరికొన్ని పరిశ్రమల విషయములోకూడా మరికొంత అభివృద్ధికి
 ప్రభుత్వము బాధ్యతను గలిగియున్నను, వ్యక్తుల ప్రయత్నములచేత
 ఆవశ్యమైయున్నదని ప్రభుత్వము తలచు పరిమితివరకు ఈ పరిశ్రమ
 లలోకూడా వ్యక్తులు ఉద్యమించుటకు యేర్పాటుగలదు. ఉదాహరణ
 మునకు, ఖనిజసంబంధమైన చమురుల పరిశ్రమయొక్క అభివృద్ధి,
 ఇనుము, ఉక్కు ఉత్పత్తి పరిశ్రమాభివృద్ధి, ప్రభుత్వముచే పెంపొం
 దించబడుటకు ప్రత్యేకించబడియున్నను, ఆ రెండు పరిశ్రమలను
 అభివృద్ధిపరచుటకు కేంద్ర ప్రభుత్వమువారు వ్యక్తుల ప్రయత్నమునకు
 యిటీవల అనుమతినిచ్చిరి. ప్రభుత్వముచే పెంపొందించబడుటకు
 పూనుకొనబడిన కొన్ని ప్రాజెక్టుల విషయమునకూడా ప్రభుత్వమువారు,
 వ్యక్తుల మూలధనము పొల్గినపచ్చునని ఆహ్వానించుచున్నారు. రాజ్య
 రక్షణ పరిశ్రమలను మినహాయించి, మిగిలిన పారిశ్రామిక రంగ
 మంతయు వ్యక్తుల ప్రయత్నమునకు తెరచియుంచబడియున్నది. కాని,
 వ్యక్తుల ప్రయత్నము, 1951 వ సం॥పు పరిశ్రమల (అభివృద్ధి,
 నియమముల) చట్టము ననుసరించి కేంద్ర ప్రభుత్వముయొక్క నిబంధన
 లకును, వశమునకును కట్టుబడవలసియున్నది.

ప్ర. ప్రజాసామాన్యముయొక్క శ్రేయోదాయములను పాటించక
తాను మాత్రము సౌభాగ్యవంతమై యుండుటకు వ్యక్తుల
భాగమునకు సంపూర్ణాధికారము యొనగబడెనా ?

ఉ. లేదు. పారిశ్రామిక రంగమునందు అధిక భాగము వ్యక్తుల
ప్రయత్నమునకు పడలబడియున్నను, ఆ పనులను నిర్వహించుటలో
హద్దులేర్పరచబడియున్నవి. వ్యక్తుల ప్రయత్నము, పంచవర్ష ప్రణాళిక
యొక్క సాంఘికాశయములకు అనుగుణముగను, జాతీయ శ్రేయో
దాయములకు అనుగుణముగను నడచునట్లు చేయుటకై పరిశ్రమల
(అభివృద్ధి, నియమముల) చట్టమునందలి 15, 16, 17 వ సెక్షన్ల
ననుసరించి, పారిశ్రామికోద్యమములు పనిచేయుటనుగూర్చి విచారించుట
కును, కొన్ని సందర్భములలో వానిని వశపరచుకొనుటకును, కేంద్ర
ప్రభుత్వము అధికారమును పొందియున్నది. దానికి తోడుగా,
పరిశ్రమల అభివృద్ధికి దోహదము నిచ్చుటలో పారిశ్రామిక నిర్వహణ,
న్యాయసమ్మతమైన తన పాత్రను నిర్వహించెడు ఒక సేవయొక్క
ప్రమాణమునకు అనుగుణముగ నుండునట్లు చేయుటకై ఇండియన్
కంపెనీల చట్టమునందు కొన్ని సవరణలను చేయుటకుమాదా ఉద్దేశించ
బడియున్నది.

ప్ర. అతి బాహుళ్యపద్ధతిమీద పారిశ్రామిక వ్యాప్తికి పూను
కొనునట్లు చేయుటకై వ్యక్తిగతమైన ప్రయత్నమునకు
ప్రోత్సాహ కారణములను జూపవలెనని ఈ ప్రణాళిక
నిపాదను చేయుచున్నదా ?

ఉ. అపారమైన మూలధనమును వెచ్చింపవలసియుండు పరిశ్రమ
లను స్థాపించుటలో, ఒక్కొక్కప్పుడు కోట్లకొలది రూపాయలుగూడా

పెట్టుబడిచేయబడవలసియుండు పరిశ్రమలను నెలకొల్పుటలో, ప్రభుత్వముయొక్క సహాయము సహజముగనే అవసరమైయుండును. అట్టి తోడ్పాటు లేనియెడల, ఈ ఉద్యమములలో పాల్గొనుటకు పెట్టుబడి చేయవారికి అవసరమైన విశ్వాసము కలుగజాలదు. అతిప్రాచీన ఖ్యమైన పెట్టుబడులకు మూలధనము లభ్యవడునట్లు చేయుటకై, చోర రేట్లకు విద్యుచ్ఛక్తిని సరఫరాచేయుట, ప్రధాన నెరకులమీదును, మడిపదార్థముల మీదను విధింపబడియున్న మతిము దిగు సులభతరగ్గించుట, లేదా రక్షణను అధియమునిచ్చుట, ఇట్టివాని మూలమున నిర్మితమగు ప్రోత్సాహకారణముల వద్దతి అవసరమని ప్రజాశివయందు గుర్తించబడెను. ఈ ప్రోత్సాహకారణములు, ప్రజాశివలో తెలుపబడిన ప్రచారముగా, “ఒక్కొక్క పరిశ్రమయొక్క అవసరముల సమీపించి పీచేరములో” ఉపయోగింపవలసియున్నది.

ప్ర. గడచిన కొన్నేండ్లలో విదేశములనుండి వచ్చిన మూలధనము యేల అంత స్వల్పముగాయున్నది? ఏమిటగా వచ్చుటకై యిప్పుడు ఆసుపాలతలు యేర్పరచబడెనా?

ఉ. ఒక దేశములోనికి విదేశముల మూలధనము ప్రవేశించుట కొన్ని సంగతులపై - రాజకీయ, ఆర్థిక సుస్థిరత, విషయ విధింపు మట్టములు, వ్యక్తిగతమైన ఉద్యమము వనిచేయు విషయమున అనుసరించబడు విధానము, ఇత్యాదులపై ఆధారపడియుండును. గడచిన కొన్ని సంవత్సరములలో విదేశముల మూలధనము ఇండియాకు స్వల్పముగవచ్చుటకు రెండు హేతువులను తెలుపవచ్చును : దేశ విభజన జరుగుట, స్వాతంత్ర్యము సిద్ధించుట, పీనికి ఫలితముగా ఈ దేశముయొక్క రాజకీయ, ఆర్థిక సుస్థిరత విషయమున విదేశములందు

అవిశ్వాసమేర్పడుట కారణముగా నుండును. ఈ దేశముయొక్క భవిష్యద్భాగ్యోదయ విషయమున విదేశ పెట్టుబడిదార్లకు యిప్పుడు విశ్వాసము కుదురుచున్నదనుటకు కొన్ని విదర్శనములా గలవు : ఇనుము, ఉక్కు ఉత్పత్తులను హెచ్చించుటలో తోడ్పడుటకై ఋణముల నిష్ప. ఐ.ఐ.ఎస్.సి.ఓ. జయప్రదముగ సమాధానమును కుదుర్చు కొనుట ; దామోదర్ బాబీ కార్పొరేషన్ చే విద్యుచ్ఛక్తి పెంపునకు ఋణములు బడయబడుట ; ప్రపంచములో పెట్రోల్ ను ఉత్పత్తిచేయు మూడు గొప్ప కంపెనీలు, ఈ దేశములో పెట్రోలియంను చక్కజేయు పరిశ్రమను స్థాపించుటకై విదేశముల పెట్టుబడులను పెట్టుటకు నిశ్చయించుట ; యివియన్నియు విదేశ పెట్టుబడిదార్లకు ఈ దేశమునందు విశ్వాసము కుదురుచున్నదనుటకు సూచనలుగా నున్నవి. ప్రస్తుతము జరుగుచున్న ఉద్యమములను జాతీయము గావించుటకు ప్రణాళిక కాలములో ప్రాధాన్యత విషయరాదని ప్లానింగ్ కమిషన్ చే గావించబడిన సిఫారసు ప్రభుత్వమువారిచే ఆమోదించబడెను ఇదియు. విదేశముల పెట్టుబడులకు యొక్కవ అనుకూల వాతావరణము నేర్పరచుటలో ఒక కారణభూతమై యున్నది.

కుటీర పరిశ్రమలు

ప్ర. కుటీర పరిశ్రమలను పెంపొందించుటకై మేము చేయబడ నున్నది ?

ఉ. కుటీర పరిశ్రమలచే యెదుర్కొనబడుచున్న ముఖ్యమైన కష్టములెల్ల బ్రహ్మాండమైన మిల్లుల పోటీనుండియు, ప్రవ్యలోపము వల్లను, ముడిసరకులను సరఫరాచేయుటకు కట్టుబాటు చేకపోవుటచేతను చేసిన వస్తువులను విక్రయించుటకు సదుపాయములు లేనందునను. కుటీర పరిశ్రమల ఉత్పత్తులు శ్రేష్టమైనవిగ నుంచుటకు చేరైన పద్ధతుల నేర్పరుచు సక్రమ ప్రయత్నము చేయబడుచుండుటచల్లెల్లా, ఉదయించుచున్నవి. దేశ ఆర్థిక వ్యవస్థలో కుటీర పరిశ్రమలు ఒక ప్రముఖమైన పాత్రను వహింపవలసియున్నదనియు, ఇతర రంగములను అదనముగానుండు పనివారికి ఈ కుటీర పరిశ్రమలు పనులను గలిగించ శక్తిని గలిగియున్నవనియు, ప్రజాశ్రీ గుర్తించెను. కుటీర పరిశ్రమ లందు యిప్పుడు పనిచేయుచున్న కళాభిజ్ఞులకును, పనివారికిని, ఆ పరిశ్రమలు చేతినిండుగ పనుల నిష్పగలిగి యుండగలవు. కుటీర పరిశ్రమలను బలపరచి, వానిని పెంపొందింపజేయుటకై దిగువ చివ రించబడుచున్నవానివంటి పలువిధములైన చర్యలను పుచ్చుకొనుటకు ఉదేశించబడియున్నది :

(i) కుటీర, చులకన పరిశ్రమలకొరకై పరిశోధనాలయము లను స్థాపించుట ;

(ii) ముడివస్తువులను కొనుగోలు చేయుటకును, తయారు చేయబడినవానిని విక్రయించుటకును, కుటీర పరిశ్రమ

లలో పనిచేయువారిని సహకార సంఘములుగా
కూర్చుట ;

(iii) థారీ పరిశ్రమలతో పోటీ లేకుండునట్లు జేయుటకై
కొన్నిటియందు ఉత్పత్తులను ప్రత్యేకించుట ;

(iv) ఒక కుటీర పరిశ్రమయొక్క మేలుకొరకై అదేవిధమైన
థారీ పరిశ్రమపై పన్ను విధించుట ;

(v) సాధ్యమైనవానిలోనెల్ల, ప్రభుత్వశాఖలచే కుటీర పరిశ్రమల
ఉత్పత్తులకే ప్రాముఖ్యత యొసగబడుట.

ప్రభుత్వమువారు మూడు సంఘములను— అఖిల భారత ఖాది
మరియు గ్రామ పరిశ్రమల సంఘము, అఖిల భారత చేతివనుల సంఘము,
చేపగ్గముల సంఘములను ఆప్పుడే యేర్పాటుచేసిరి. ఈ సంఘములు,
తమరు సంబంధించిన కుటీర పరిశ్రమల విషయములలో కార్యక్రమము
లను యేర్పరచి కొనసాగించును.

రవాణా, రాకపోకల మార్గములు

ప్ర. రవాణా, రాకపోకల మార్గముల కార్యక్రమమునందు, మొత్తపు మూలదనములో సగపాటుకు మించియే రైల్వేలకు వెచ్చింపబడుచున్నది. ఇది వ్యయమనుట యెట్లు ?

ఉ. రైల్వేలను అత్యున్నత మట్టపు సమర్థతతో సుండునట్లు సంరక్షించి, ఎదుగుచున్న అవసరములను దీర్చగలిగి యుండునట్లు వ్యయమొందించుట, వ్యావసాయక, పారిశ్రామిక అభివృద్ధికి ముఖ్యమంశమై యున్నది. యుద్ధము మూలమున, క్రొత్తవానిని ఉపయోగించుట చాలా వరకు పేరుకొనిపోయినది, వానినెల్ల సరిచేయుటకును, నిరంతరము పరుగుచున్న ప్రయాణీకులకు సౌకర్యముల నొసగూర్చుటకును, ప్లాసులో సంకల్పించబడియున్న గొప్ప వ్యయమును చేయకయే సాధ్యము కాజాలదు. నూతనమైన వానికొరకై సాధారణముగా వెచ్చించబడుచున్న సాగుకు రూ. 30 కోట్లకు తోడుగా, రైల్వే కార్యక్రమమునకై ప్రత్యాళికలో ప్రత్యేకించబడిన రూ. 250 కోట్లు యధార్థముగా అవసరములకు చాల జాలదని యెంచబడెను. కావున, ప్రధాన పరిశ్రమలకును, రవాణాకును ఒకేదామా ప్రత్యేకించబడియున్న రూ. 50 కోట్లలో నుండి రైల్వేలకు మరికొంత ప్రత్యేకించబడవలసియుండును.

ప్ర. చిత్తరంజన్ లొకామొటివ్ వర్క్సు, టాటా ఇంజనీరింగ్, ఆండ్ లొకామొటివ్ కంపెనీ. క్రొత్త రైల్వే ఇంజనీకు గల అవసరములను యెంత మాత్రము తీర్చి గలవు ?

ఉ. 1951 వ సం॥ మార్చి నెలవరకు, ప్రాత రైల్వే ఇంజనీకులకు బదులు 1,050 క్రొత్తవి ప్రవేశ పెట్టబడవలసియుండెను. వానిని

తోడుగా ప్రణాళిక కాలమునందు అట్టి ఇంకను 1,042 ప్రవేశ పెట్టబడవలసి యుండునని యెన్నబడుచున్నది. అదే కాలములో చిత్త రంజన్ లొకామొటివ్ వర్క్సు. టాటా ఇంజినీరింగ్ అండ్ లొకా మొటివ్ కంపెనీ, క్రమముగా 268 ఇంజెన్లను, 170 ఇంజెన్లను. మొత్తము 438 ఇంజెన్లను, తయారు చేయగలవని తలచబడు చున్నది. సుమారు 600 రైల్వే ఇంజెన్లు దిగుమతి చేయబడునని యెన్నబడుచున్నది. కాని, విదేశములనుండి అవసరమైన క్రొత్త రైల్వే ఇంజెన్లు ఇంకను యెక్కువగానేయున్నవి. ప్రణాళిక కాలము ముగింపునకు వచ్చునపుడు, ప్రాత రైల్వే ఇంజెన్లకు బదులు క్రొత్త వానిని ప్రవేశపెట్టుటలో ఇంకను కొరత మిగిలియే యుండును. అప్పటికి, చిత్తరంజన్ లొకామొటివ్ వర్క్సు. టాటా ఇంజినీరింగ్ అండ్ లొకా మొటివ్ కంపెనీ. సాలుకు క్రమముగా 100 ఇంజెన్లను, 50 ఇంజెన్లను తయారు చేయుచుండవలెను. ప్రాత ఇంజెన్లకు బదులు క్రొత్త వానిని ప్రవేశపెట్టుటలో వెనుకబడకుండినయెడల, సాధారణముగా అట్లు చేయబడవలసియుండు ఇంజెన్ల సంఖ్య సుమారు సాలుకు 190 యై యుండును.

ప్ర. మూడవ తరగతి ప్రయాణీకులకు సౌకర్యములను కలుగ జేయవలెనని విరంతరము కోరబడుచున్నది. ప్రణాళిక యీ సంగతిని గుర్తించినదా ?

ఉ. గుర్తించినది. ప్రయాణీకులకు సౌకర్యములను కలిగించుటకై ప్రణాళిక రూ. 15 కోట్లను ప్రత్యేకించెను. ఈ మొత్తములో యెక్కువ భాగము, మూడవ తరగతి ప్రయాణీకులకు చేయబడు సౌకర్యములకే ఉపయోగించబడును.

ప్ర. పారిశ్రామికాభివృద్ధికి ఫలితముగా యేర్పడగల సరకుల, ప్రయాణీకుల రాకపోకల విస్తృతికి అనుసారిత యేర్పాటు చేయబడెనా :

ఉ. పారిశ్రామికాభివృద్ధికి ఫలితముగా హెచ్చగల రవాణా విస్తృతికి తగినట్లు చేయ రైల్వే కార్యక్రమమునందు కొంత యేర్పాటు చేయబడియున్నది. ఒక మాత్రం పారిశ్రామిక ప్రాజెక్టుయొక్క ఫలితము రైలు రవాణాపై యెట్లు చూపుచున్నదో ఒక్క చక్కని విదర్శనమును తెలుపవచ్చును. సిండ్రి ఫర్టిలైజర్ ఫాబ్రికీకి రైల్వేలు ప్రతిదినము 1,000 టన్నులకు మించిన జిప్సంను బిరసీర్ లోని గనులపద్ధి నుండి కదలింపవలసియున్నది. దీని అర్థ మేమనగా, ఒక రైలుబండి నిండుగా తీసుకొని పోవలసియున్నదనుటయే. రవాణాలో జరిగెడి విస్తృతిని రెండు విధములుగా నిర్వహించ వీలున్నది : రైల్వే వాగెనులను హెచ్చించుటద్వారా యును, రైల్వే మార్గముల శక్తిని పలువిధములుగ హెచ్చించుట మూలమునను ఆ విస్తృతిని విధాయించవచ్చును. ప్రాత రైలు వాగెనులకు బదులు క్రొత్త వాగెనులను ప్రవేశపెట్టుటలో చాలా వెనుకబడియున్నందున, ఆ కొరతను తీర్చవలెనేని వాగెనులను హెచ్చు చేయుటకు సాధ్యము కాజాలదు. అయినను, ప్రధాన పరిశ్రమలటను, రవాణాకును, ఒకే దఫా ప్రత్యేకించబడిన రూ. 50 కోట్లలోనుండి మరి కొంత రైల్వేలకు ప్రత్యేకించి, పెరుగుచున్న పారిశ్రామికావసరములను రైల్వేలు తీర్చగలుగునట్లు చేయుటకై ఉద్దేశించబడియున్నది.

ప్ర. నావలలో సరకులను యెగుమతిచేయు విషయమున ప్రభుత్వ విధానముయొక్క రెండు ప్రధానాశయములు,
(1) కోస్తా వ్యాపారమును భారతీయ నౌకలకే ప్రత్యేకించుట,

(2) ఏదేశ వాణిజ్యగునందు భారతీయ నావలు మరి కొంత రెక్కువగా పాల్గొనునట్లు చేయుట. ఈ విధానమును ఆచరణకు పెట్టుటకు ప్రణాళికలో యేమి సూచింపబడియున్నది?

ఉ. కోస్తా వ్యాపారమును ప్రత్యేకించు విధానమును సఫలీ కృతముగ ఆచరణకు పెట్టుటకై, కోస్తా వ్యాపారమునందు ఉపయోగించబడుచున్న భారతీయ నౌకా సముదాయముయొక్క భారము 2 లక్షల టన్నులనుండి సుమారు 3 లక్షల టన్నులవరకు హెచ్చించబడవలసియున్నది. కోస్తా వ్యాపారమునందు పనిచేయుచున్న భారతీయ నావల కంపెనీవారు 65,000 జి.ఆర్.టి. టన్నుల నావలను అధికముగా పొందగలుగునట్లు తోడ్పడుటకై యీ ప్రణాళిక, ద్రవ్యమును ప్రత్యేకించియున్నది. దీనికి తోడుగా, విశాఖవద్దను నౌకా నిర్మాణస్థానమువద్ద నిర్మింపబడెడు నావలలో కొంత భాగము కోస్తా వ్యాపారమునందు పనిచేయుచున్న నావల సమూహమునకు పొందబడును. పంచవర్ష ప్రణాళికయందు హిందూస్థాన్ షిప్‌యార్డ్ లిమిటెడ్, కంపెనీ కొరకై కేటాయించబడియున్న మొత్తములో, ఆ నౌకా నిర్మాణస్థలము వద్ద నిర్మితములగు నావలను కొనుగోలు చేసుకొనుటకు సౌకర్యమును కలిగించుటకై షిప్పింగ్ కంపెనీలకు సులభమైన షరతులమీద ఋణముల విచ్చుటకు కొంతభాగము ప్రత్యేకించబడియున్నది.

విదేశ వ్యాపారములో భారతీయ నావలు సాఫల్యముగా పాల్గొను విషయమున, 1,10,000 జి.ఆర్.టి. కొనుగోలు కొరకై, షిప్పింగ్ కంపెనీలకు ఋణముల నివ్వ యీ ప్రణాళిక విధులను ప్రత్యేకించెను. ఈ అదనపునాపలు, ఇండియన్ షిప్పింగ్ కంపెనీలు విదేశ వ్యాపారమునందు మరి కొంత ఫలవంతముగ పాల్గొనగలుగునట్లు తోడ్పడగలవు.

ప్ర. దేశ విధజనకును. ఇండియాలోని రేపులను పెంపొందింపవలసిన అవశ్యకతకును, సంబంధ మేము :

ఉ. రాజస్థానము, తూర్పు పంజాబ్, తత్పరిసర ప్రాంతములకు. తమ సరకులను వెలుపలికి పంపుటకు కరాచీ ఉపయోగపడుచుండెను. కరాచీ కోల్పోవబడుటచే ఆ ప్రాంతముల సరకు బొంబాయికి స్థలించబడవలసి వచ్చెను. తత్ఫలితముగా, బొంబాయిరేవుకు అదనపు ఒత్తిడి కలిగెను. ఇదివరకు కరాచీ ఉపయోగపడుచుండిన ప్రాంతములకు ఉపకరించునట్లు చేయుటకై కాండ్లా యివుకొర గొప్పరేవుగా అభివృద్ధి పరచబడుచున్నది. ఈ రేవు, 1958 వ సం॥ నాటికి నాలుగు 850.000, టన్నులను రవాణా చేయగలిగియుండును.

ప్ర. చమురును చక్కజేయు యంత్రములు ఇండియాలో స్థాపించబడుచున్నవి. రేవులో అవసరమైన సదుపాయములను హెచ్చించుటకు ప్రణాళిక మొంతపరచు యేర్పాటు చేసినది :

ఉ. నూతనముగా యేర్పడుచున్న చమురును చక్కజేయు స్థానములు రెండింటికీ అవసరమైన రేవు సదుపాయములును, రవాణా సౌకర్యములును, త్రాంబే ద్వీపము (బొంబాయి) పద్ద యేర్పాటు చేయబడుటకై రూ 8 కోట్లు ప్రత్యేకించబడెను. విశాఖపట్నంపద్ద స్థాపించబడనున్న చమురును చక్కజేయు మూడవ స్థానము విషయమున (యా స్థాపన విషయమున ఇటీవలనే ఒప్పందము కుదిరి, సంతకములు చేయబడెను.) నిష్కర్షగా యేమియు ప్రత్యేకించబడకున్నది. కాని, అచ్చట అవసరమైయుండు అదనపు రేవు సదుపాయములకు, ప్రధాన పరిశ్రమలకును, రవాణాకును ఒకే దఫాగా ప్రత్యేకించబడిన రూ. 50 కోట్లలోనుండి చెచ్చించబడగలను.

ప్ర. ప్రతాపక ననుసరించి ప్రధాన రేవులపద్ద జరుపబడు.
అభివృద్ధి కార్యములలో ముఖ్యాంశము లేవి ?

ఉ. రథరత్నపద్ద జరుపబడెడు పనులలో ముఖ్యమైనవి ఇవి :
గోల్డ్ ఫీల్డ్ జిల్లీ (ఓడలో సరకులు యెక్కించబడి, దింపబడు స్థానము),
ను పున స్థాపిత మొనర్చుట, చునుజాలచే నేలబొగ్గును ఓడలోనికి
యెక్కించి, దింపుటకు రెండు దొరుపులు, ముతక లోహములను
యంత్రముల సహాయముతో యెక్కించి, దింపుటకు ఒక దొరుపు,
సదీ లోయ ప్రాజెక్టుల నిమిత్తముగా దిగుమతి చేయబడు ఖారీ యంత్ర
ములను, ఉపకరణములను, యెత్తి దింపగల ఒక ఖారీ యంత్రము,
స్థలాంతరములకు వానిని తీసుకొనిపోయి చేర్చగల వాగ్గాలు, రైల్వే
ఇంజనీలు, కొనుగోలు చేయబడుట.

బొంబాయిపద్ద జరిగెడి ముఖ్య పనులలో, ప్రిన్స్స్, విక్టోరియా
దాక్ లను సవీనపరచుట, ట్రాన్సిట్ షెడ్ లను పునర్నిర్మాణము గావించుట,
అలెగ్జాండ్రా దాక్ పద్ద బరువులను యెత్తెడి విద్యుచ్ఛక్తితో
ఓడిసిన యంత్రములను నెలకొల్పుట, చేరియున్నవి.

మద్రాసు రేవు కొరకై యున్న కార్యక్రమమునందు, రూ, 2.07
కోట్లు వ్యయము కాగల ఒక వెట్-డాక్ స్కీం, పెట్రోలియం
నిమిత్తముగా సర్వకాల సర్వావస్థలలో ఉపయుక్తులగు రెండు దొరుపుల
నిర్మాణము. చేరియున్నవి.

సామాన్య సరకుల కన్నిటికిని ఉపయోగపడగల నూతన దొరుపు
లను నిర్మించుటకు కొచ్చిన్ రేవు కార్యక్రమములో యేర్పాటు చేయబడి
యున్నది.

ప్ర. సివిల్ అవియేషన్ కంపెనీలెల్ల ఒక్కటిగా రూడపలెనని ప్రజాశిక యేల సూచించుచున్నది ? ఇపుడున్న కంపెనీలకు నష్ట పరిహారము చెల్లించబడునా ?

ఉ. రవాణాభారము, జరుపబడెడి క్రియలు, వీవియొక్క ప్రస్తుతపు పరిస్థితులలో ఇపుడున్న వాయు విమాన రవాణా కంపెనీలు లాభకరముగ పనిచేయజాలవని విచారణలవల్ల తెలిసినది. వాయు విమాన రవాణా కంపెనీలు స్వచ్ఛందముగ పునర్నిర్మాణ మొనర్చుకొనవలెనని “ ఏర్ ట్రాన్సుపోర్టు ఎన్ క్వయరీ కమిటీ ” చేసిన సిఫారసు వ్యర్థమగుటచేత. ప్రస్తుతము ఉన్న కంపెనీలనెల్ల, యేకైక సంస్థగా లీనపరచవలెనని కమిషన్ సిఫారసుచేసెను. ఇట్లు లీనపరచుటవల్ల కావలసిన విమానముల సంఖ్య తగ్గగలదు ; వానిని నడుపుటకు అగుచున్న వ్యయమురూడా తగ్గగలదు.

ప్రస్తుతము ఉన్న వాయువిమాన కంపెనీల ఆస్తులను పొందుటకై క్రొత్తగా స్థాపింపబడుచున్న సంస్థ న్యాయసమ్మతమైన మొత్తములను చెల్లించును. ఈ కంపెనీలు యిష్టపడినయెడల, యిప్పుడు అవి కలిగియున్న వాటాలకు బదులుగా నూతన సంస్థయందు వాటాలను పొందుటకు అనుమతించబడును.

ప్ర. రోడ్లులేనందుచేతనే గ్రామసీమలు అభివృద్ధినిందర పెనుకబడియున్నవని తెలుపవచ్చును. సంఘ ప్రయత్నము ద్వారాప్రజలే రోడ్లను నిర్మించుటకు ప్రోత్సహింప ప్రజాశిక ఉద్దేశించుచున్నదా ?

ఉ. సంఘాభివృద్ధికరమైన ప్రాజెక్టులలో, స్వచ్ఛందమైన ప్రయత్నముమూలమున రోడ్లను నిర్మించుటకు ప్రధానస్థాన మివ్వబడి

మున్నది. ఈ ప్రాజెక్టులు కొనసాగెడు ప్రాంతములలో, ప్రణాళిక కాలమునందు 16,000 మొదలు 17,000 మైళ్లవరకు నిడివిగల పట్టి రోడ్లు నిర్మించబడగలవని అంచనవేయబడినను, ఇతర చోట్లలో గూడా రోడ్లను నిర్మించుటకు స్వచ్ఛందమైన ప్రయత్నము ముందునకు రాగలదని ఆశించబడుచున్నది. గవర్నమెంటువారిచే సహాయధనము యొసగబడుటకలమున ఆట్టి ప్రయత్నమును ప్రోత్సహింప “స్థానిక కార్యముల” కొరకై ప్రణాళికలో 15 కోట్ల రూపాయలు ప్రత్యేకించబడియున్నది.

ప్ర. గ్రామ రోడ్లు గాక. జాతీయ రహదారులను, స్టేట్ రోడ్లను ఆభివృద్ధిపరచుటకు గల కార్యక్రమము యేమి ?

ఉ. జాతీయ రహదారుల విషయమున, 220 మైళ్ల నిడివిగల క్రొత్త రోడ్లను, 18 గొప్ప వంతెనలను నిర్మించుటకై అప్పుడే ప్రారంభమైన పనులను పూర్తిజేయుటకును, 450 మైళ్ల నిడివిగల నూతన రోడ్లను, 43 గొప్ప వంతెనలను నిర్మించుటకును పంచవర్ష ప్రణాళికలో యేర్పాటుచేయబడియున్నది. దీనికి తోడుగా జాతీయ రహదారులలో 2,200 మైళ్ల నిడివిగల రోడ్లను బాగుపరచుటకు పూనుకొనబడును. ప్రణాళిక కాలము ముగింపునకు వచ్చునప్పటికి యీ నిడివిలో మూడింట రెండు పాళ్లు పూర్తికాగలదు.

స్టేట్ రోడ్ల విషయమున, 1955-56 లోగా సిమెంటు లేక తార్ రోడ్లను “ఎ” స్టేట్లలో 10,007 మైళ్లనుండి సుమారు 12,453 మైళ్ల వరకును, “బి” స్టేట్లలో 7,588 మైళ్లనుండి 8,129 మైళ్లవరకును హెచ్చించుటకు యీ ప్రణాళిక ఉద్దేశించియున్నది. “సి” స్టేట్లలో గూడా క్రొత్త రోడ్లు చాలా నిర్మించబడగలవు. తన్మూలమున యిప్పుడు అందుబాటులో లేవి ప్రాంతములకు చేరుట సులభసాధ్యముగా నుండును.

నివాస స్థానములు.

ప్ర. ఇండియాలో నివాసస్థానముల కొరతకుగల ప్రధాన కారణములేవి ?

ఉ. గడచిన 30 యేండ్లుగా భారతదేశ జన సంఖ్య అతివేగముగా పెరుగుచున్నది. దీనికి తోడుగా, లాభరహితమైన పనులను, జీవిత సౌకర్యములను పొందుటకై గ్రామ ప్రాంతములనుండి నగరములకును, పట్టణములకును జనులు నిరంతరము వచ్చిచేరుచున్నారు, ఇంచుపల్ల పట్టణ ప్రాంతములలో గృహములకు కొరతయేర్పడెను. ఈ కొరత మొదట యుద్ధమువల్లను—అప్పుడు గృహనిర్మాణ రార్యములు క్షీణించెను—తరువాత దేశ విభజనవల్ల రాందిశీకులు అపరిమితముగా వచ్చుటచేతను యెక్కువయ్యెను.

ప్ర. నివాసస్థానముల కొరతను దీర్చుటకై కేంద్ర, స్థానిక ప్రభుత్వములు యేమిచేయుచున్నవి ?

ఉ. వశ్చిమ, తూర్పు పాకిస్థానములనుండి విశేషముగా వచ్చిన కాందిశీకులకు నివాసస్థానముల నేర్పరచుటకై ప్రభుత్వము కొన్ని పట్టణములను, కాలనీలను యేర్పాటుచేసెను. వశ్చిమ పాకిస్థానము నుండి వచ్చిన కాందిశీకులకొరకై సుమారు ఒక లక్ష గృహములును, తూర్పు పాకిస్థానమునుండి వచ్చిన కాందిశీకుల నిమిత్తముగా ఒకటిన్నర లక్షలకున్న యెక్కువగల గృహములును నిర్మించబడినట్లు ఇటీవలి లెక్కలవల్ల తెలియుచున్నది. స్థానిక సమన్యలను పరిష్కరించుటకై బొంబాయి గవర్నమెంటు, ఉత్తర ప్రదేశ్ గవర్నమెంటుల వంటి కొన్ని స్టేట్ గవర్నమెంటులు ప్రత్యేక సంస్థలను స్థాపించెను.

ఆ సంస్థలు కోన్ని గృహములను నిర్మించుటలో కృతకృత్యత జెందెను. ఓదాహరణమునకు, టౌండాలు, కాన్పూరులలో, ముఖ్యముగా పరిశ్రమల పనిచారికిని, రహస్య జీతమును పొందువారికిని గృహములు నిర్మించ బడెను. ప్లానింగ్ కమిషన్ యొక్క నిపాఠసుల ననుసరించి, ఇండియా గవర్నమెంటుయొక్క “పర్సన్ల అండ్ హౌసింగ్” మంత్రాంగము, ప్రభుత్వ “సహాయముతో పారిశ్రామిక గృహ వసతి” కై 1952 లో ఒక స్కీమును ఆచరణకు పెట్టెను

ప్ర. ప్రభుత్వమువారి గృహ నిర్మాణ స్కీముయొక్క పరిమాణము యెంత? తద్వారా యెంతమందికి లాభించ గలను?

ఉ. ప్రణాళిక కాలములో, ఇండియాయందు పరిశ్రమలలో పని చేయువారికి గృహవసతులను కల్పించుటకై ప్లానింగ్ కమిషన్ రేండ్ర నిధులలోనుండి 38.5 కోట్ల రూపాయలను ప్రత్యేకించెను.

ఫార్చరీ పనిచారికి గృహములను నిర్మించుటకై యీ నిధిలోనుండి షీట్ గవర్నమెంటులకును, పరిశ్రమల యజమానులకును, కార్మికుల సహకార సంఘములకును సహాయ ద్రవ్యము, ఋణములు, యొసగ బడుచున్నవి. ఈ ప్రణాళిక జరుగు అయిదేండ్ల కాలములో యీనిధి యొక్క సహాయముతో 70 వేల మొదలు 80 వేల వరకు గృహములు నిర్మింపబడగలవని యెంచబడుచున్నది.

ప్ర. “ద్రవ్యసహాయముతో పారిశ్రామిక గృహనిర్మాణ స్కీం” అనగా నేమి?

ఉ. తక్కువ ఆదాయముగల తరగతులకు, వారు భరింపగల బాడుగలదు తగిన గృహములను వ్యక్తుల ప్రయత్నము యొసగజాల

కున్నందున ప్రభుత్వము సహాయధనమును, ఋణములను విశేషముగా నొసగవలసియున్నది. సహాయధనమివ్వబడు పారిశ్రామిక గృహ నిర్మాణ స్కీము ననుసరించి, చిన్న పట్టణములలో ఒక్కొక్కటి రూపు 2,700 ల వ్యయముతోను, పెద్దనగరములలో ఒక్కొక్కటి రూపు 4,500 ల వ్యయముతోను, కార్మికుల గృహములు నిర్మింపబడ గలవు. ఈ సహాయధనము, ఋణములు, కేంద్రప్రభుత్వముచే స్టేట్ గవర్నమెంటులకివ్వబడును. స్టేట్ గవర్నమెంటులు, ఆ మొత్తములను చట్టసమ్మతముగా నేర్పడిన గృహనిర్మాణ సంఘములకు కేటాయించును. ఈ స్కీము ననుసరించి, సహాయధనము, ఋణములు, గృహముల నిర్మాణమునకగు మొత్తములో నూటికి క్రమముగా 25 వంతునను, 37 వంతునను, పరిశ్రమల యజమానులకును, గృహనిర్మాణ సంఘములకును గూడా యొసగబడును,

ప్ర. పాడుపడిన ప్రదేశములను చక్కజేయుట, యీ గృహ నిర్మాణ స్కీములో చేరియున్నదా ?

ఉ. గృహనిర్మాణ విధానములో పాడుపడిన ప్రదేశములను చక్కజేయుట ఒక ముఖ్యభాగమైయున్నది. క్రొత్త గృహప్రదేశములు పెంపొందించబడుచుండునపుడే ఆ పనిగూడా జరుగును. రావున, ప్రణాళిక కాలములో గృహనిర్మాణమునకై ప్రత్యేకించబడిన 38.5 కోట్ల రూపాయలలోనుండి ప్రతి సంవత్సరము కొంత భాగమును నగరాభివృద్ధి సంఘములకును, స్థానికాధికారులకును ఋణముగా విచ్చుటకై వేరుగా నుంచవలెనని స్లావింగు కమిషన్ సూచించెను, నగరాభివృద్ధి సంఘములు, స్థానికాధికారులు ఆ మొత్తములను పాడు పడినవానిని పొంది, నేలమట్టము గావించుటకు ఉపయోగింతురు

పాడువడిన ప్రాంతములను పొందుటలో విర్బంధము యేర్పడినయెడల అదనపు నష్టపరిహారము నివ్వ నవసరములేదని కూడా ప్లానింగు కమిషన్ నిపాదించినది.

ప్ర. గ్రామప్రాంతములలో గృహసౌకర్యములను బాగుపరచుటకై యేమిచేయబడుచున్నది ?

ఉ. నానావిధములైన గృహ స్కీములకొరకై షేక్ గవర్నమెంటులు రూ. 10.19 కోట్లను ప్రత్యేకించెను. ఆ మొత్తమును ప్రణాళిక కాలములో గ్రామ ప్రాంతముల గృహవసతులను బాగుపరచుటకే ఉపయోగించదగునని ప్లానింగు కమిషన్ సూచించెను. కాబట్టి యెగువ తెలుపబడిన మొత్తము గ్రామములలోని గృహ పరిస్థితులను బాగుపరచుటకును, కొన్ని గ్రామములలో మంచివీటి సరఫరాకును, మరికి సీచు పారిపోవుటకును, మంచి వీధి రోడ్లను నిర్మించుటకును, ఉపయోగించబడగలదు. కమ్యూనిటీ ప్రాజెక్టుల పాలనాధికారులు కూడా, ప్రాజెక్టు ప్రాంతములలో నివాసస్థానములను అభివృద్ధిపరచుటకు ఒక కార్యక్రమమును గలిగియున్నారు.

ఆరోగ్యము

ప్ర. పట్టణ ప్రాంతములలోను, వల్లె ప్రాంతములలోను. మంచి నీటి సరఫరాకు, మురికినీరు పారిపోవుటకు, అభివృద్ధి కార్యములను జరుప తగుమైన యేర్పాటులు గలవా ?

ఉ. ఈ కార్యములను జరుపుటకు వాస్తవముగా చాలా ప్యయ పరుపబడవలసియుండును. అయినను, ప్రత్యేకించబడిన మొత్తము గొప్పదిగనేయున్నది. జేట్లువారి ప్రణాళికలలో రూ. 23.49 కోట్లను ప్రత్యేకించినవి. ఈ మొత్తములో రూ. 12.12 కోట్లు పట్టణ ప్రాంతములలో మంచినీటి సరఫరాకును, మురికినీరు పారిపోవుటకును ఉపయోగించబడును. రూ. 11.37 కోట్లు గ్రామ ప్రాంతములలో మంచినీటి సరఫరాకు ఉపయోగించబడును. కేంద్ర ప్రభుత్వము యొక్క ప్రణాళికలో స్థానికాధికారులకు తోడ్పడుటకై స్థానికాభివృద్ధి ఋణముల నిమిత్తముగా రూ. 30 కోట్లు ప్రత్యేకించబడియున్నది. ఈ మొత్తములో సుమారు రూ. 10 కోట్లు నీటి సరఫరా విషయములో అభివృద్ధిపరచుటకై ఉండగలదని తలచబడుచున్నది. ప్రజలు రొక్కరూపమునగాని లేక స్వచ్ఛందమైన సేవరూపమునగాని తోడ్పడిన యెడల, ప్రత్యేకించబడిన ఈ మొత్తములు యెంతయో ఉపకరింప గలవు.

ప్ర. మలేరియా యావశేషమునందు అదుపులో నుంచుకొనబడుటకు ఉద్దేశించబడుచున్నది. ఎట్లు ?

ఉ. గ్రామ ప్రాంతములలో క్రిమి సంహారక ఔషధమును వెడ జల్లుటమీదను, మలేరియా నివారణ ఔషధములచే చికిత్స చేయబడుటమీదను

ఈ కార్యక్రమము ఆధారపడజేయబడియున్నది. ఈ పనులు, ప్లేటుల ఆరోగ్యసేవల ముక్క దై రెడ్డరేట్లచే యేర్పాటుచేయబడి నడిపించబడ గల 125 ఫీల్డ్ మలేరియా కంట్రోల్ జట్లచే విర్వహించబడును. ఈ కార్యక్రమమునంతటివి కేంద్ర ప్రభుత్వము సమన్వితపరచును. చౌరఫరసు కాపలసినంత డి.డి.టి. సరఫరా యగుటకై (అప్పుడే సంపూర్ణించబడియున్న యంత్రమునకు తోడుగా) ఒక రెండవ డి.డి.టి. యంత్రమును నెలకొల్పుటకు ఈ ప్రణాళికలో గలదు. ఈ కార్యక్రమమును జరుపుటకు మూడేండ్ల కాలములో రూ. 15 కోట్లు వ్యయము కాగలదు. ఈ మొత్తములో రూ. 5 కోట్లు షేట్లను, రూ. 10 కోట్లు కేంద్ర ప్రభుత్వముయును టి.సి.ఎ. యునగు సహాయముతో సహా సమ కూర్చుపలనియున్నవి.

ప్ర. క్షయవ్యాధితో పోరాడుటెట్లు ?

ఉ. డబ్ల్యు. హెచ్. ఓ., యు.ఎస్.ఐ.సి.ఇ.ఎఫ్. ల సహాయముతో యాపద్దేశమునందు బి.సి.జి. కార్యక్రమమును జరుపుటకు ఉద్దేశించబడి యున్నది. తత్ఫలితముగా 15 ఏండ్ల మొదలు 20 ఏండ్లలోగా క్షయవ్యాధిచే సంభవించెడు మరణసంఖ్యను, ప్రస్తుతము యేర్పడియున్న సాటుకు 500,000 మరణసంఖ్యలో అయిదింటి ఒక భాగమునకు మట్టగించుటకు సాధ్యముకాగలదు. ఆ రోగస్థులను వేరుగానుంచి చికిత్సచేయుటకై అవసరమైయున్న స్థానములవంటి ఇతర కంట్రోల్ చర్యలు చాలా తగ్గగలవు.

ఆరోగ్య ఆశ్రమములు (పెనటోరియా, అనుపత్రులు, క్లినిక్ ల కును, రోగుల స్థానముల హెచ్చింపునకును, బి.సి.జి. వాక్సినేషన్ జట్లకును. కేంద్ర, ప్లేటుల గవర్నమెంటులు గొప్ప మొత్తములనే

ప్రత్యేకించినవి. వ్యాధి సోకకుండునట్లు విచారించుటకును, అది సోకినట్లు సందేహము కలిగినపుడు వ్యాధి లక్షణమును కనుగొని చికిత్స చేయుటకును, వ్యాధిగ్రస్తునికి గృహముపద్ధినే కొన్ని సేపలను చేయుటకును యొక్కవ ప్రాముఖ్యత యొనగబడెను. ఈ క్రియలను జరుపుటకు బోధించుటకును, ప్రదర్శించి చూపుటకును మూడు ఆపిర్బప్రాయమైన కేంద్రములు ఢిల్లీ, పాట్నా, తిరుపసంతపురంలపద్ధి అప్పుడే స్థాపించబడినవి. ఇంకను మరికొన్ని స్థాపించబడనున్నవి. 1950-51 తో పోల్చి చూచినయెడల, 1955-56 కు దాదాపు ఈ హెచ్చింపులు ఏర్పడజేయుటకు ఈ ప్రణాళిక ఉద్దేశించుచున్నది :

		1951-52.		1955-56.	
		సంస్థలు. స్థానములు.		సంస్థలు. స్థానములు.	
సెనటోరియా ..	37	4,161	46	5,686	
ఆసుపత్రులు ...	48	3,077	50	4,814	
కీ నోలు ...	127	2,323	150	2,862	
బి.సి.జి. జట్ల సంఖ్య ..	73		137		

జేట్లయొక్కయు, కేంద్రముయొక్కయు, స్కీములకు మొత్తములో రూ. 4.31 కోట్లు ప్యయముకాగలదు.

ప్ర. తరిపీదైన ఉద్యోగులకును, ఆసుపత్రులలో స్థానములకును, గల కొరతవల్ల ఏర్పడుచున్న కష్టములను ఈ ప్రణాళిక యెట్లు దాటనుద్దేశించినది ?

ఉ. వైద్య విద్య, తరిపీదునరు కేంద్ర ప్రభుత్వము దాదాపు రూ. 6.5 కోట్లను, జేటు గవర్నమెంటులు సుమారు రూ. 14 కోట్లను ప్రత్యేకించినవి. ఆల్ ఇండియా మెడికల్ ఇన్స్టిట్యూట్ అత్యున్నత మట్టపు పరిశోధనలకును, పోస్టు-గ్రాడ్యుయేటు విద్యాభ్యాసమునకును

ఒక కేంద్ర సంస్థ యొక్క స్థాపన, కేంద్ర ప్రభుత్వముయొక్క
 కార్యక్రమములలో చేరియున్నది. మాతన మెడికల్ కాలేజీలను పూర్తి
 చేయుట, ఇపుడున్న మెడికల్ కాలేజీలను, స్కూళ్లను వ్యాప్తి
 నొందించుట, నర్సులు, మంత్రసానులు, కాంపౌండర్లు పగైరాలవంటి
 సహాయవైద్య ఉద్యోగులకు తరిఫీదునిచ్చుట, ఇత్యాదులు ప్లేట్ల కార్య
 క్రమమునందు చేర్చబడియున్నవి. ఈ స్కీములను కొనసాగించుట
 పల్ల. ఈ దేశములో ప్రతి సంవత్సరము హెచ్చుగల తరిఫీదైనవారి
 సంఖ్య మొత్తము 1951-52 మొదలు 1955-56 వరకు దిగువ
 రీతిగా నుండగలదని యెన్నబడుచున్నది :

శరిఫ్తదేశచారు.	1950-51 లో.	1955-56 లో.	పెరుగుదల సూటికి.
డాక్టర్లు ...	2,504	2,782	11.1
కాంపౌండర్లు ...	894	1,621	81.3
నర్సులు ...	2,212	3,000	35.6
మగ్రోసాన్లు ...	1,407	1,932	37.3
ప్రొవైడ్యులు, హెల్పర్లు. ...	914	1,117	22.2

ఆసుపత్రులు, డిస్పెన్సరీల విషయమున కేంద్ర, ప్లేట్ల ప్రభుత్వ
 ములయొక్క కార్యక్రమమునకు రమారమి రూ. 24.6 కోట్లు
 వ్యయముకాగలదు. ఆసుపత్రులు, డిస్పెన్సరీలు, వానిలోని స్థానములు
 వీని సంఖ్యాహెచ్చింపు దిగువ రీతిగా నుండగలదని యెన్నబడుచున్నది

	1950-51 లో.	1955-56 లో.	హెచ్చుదల సూటికి.
ఆసుపత్రుల సంఖ్య ...	2,014	2,062	2.4
డిస్పెన్సరీల (పట్టణ ప్రాంత) సంఖ్య.	1,258	1,695	24.8

	1950-51 లో.	1955-56 లో.	హామ్యదల సూచిక
డిస్పెన్సరీల (గ్రామ ప్రాంత) సంఖ్య.	5,229	5,810	11.6
ఆసుపత్రులలో స్థానముల సంఖ్య.	106,178	117,222	10.1
సట్టికా ప్రాంత డిస్పెన్సరీ లలో స్థానముల సంఖ్య.	2,013	2,233	11.1
గ్రామ ప్రాంత డిస్పెన్సరీ లలో స్థానముల సంఖ్య.	5,066	5,577	10.2

ప్ర. దేశీయ వైద్యవద్దతికి ప్రోత్సాహము గలదా ?

ఉ. దేశీయ, తదితర వైద్యవద్దతులలో పరిశోధనలను జరుపుటకై రూ. 37.5 లక్షలు ప్రత్యేకించబడెను. దేశీయ వైద్య వద్దతులలో పరిశోధనలను జరుపుటకై జాం నగర్ వద్ద ఒక కేంద్ర పరిశోధనాలయ మును స్థాపించుటకు కేంద్ర ప్రభుత్వము అనుమతించెను. దేశీయ వద్దతులతో వైద్యముచేయుటయందు వృత్తికి సంబంధించిన తరిఫీదు విషయముకూడా చాలా శ్రద్ధగా ఆలోచింపబడెను. దేశీయ వైద్య వద్దతులందు విద్యాభ్యాసమునకును, తరిఫీదునకును, స్టేట్స్ గవర్నమెంటులు రూ. 95.23 లక్షలను ప్రత్యేకించెను. ఆసుపత్రులకును, డిస్పెన్సరీలకును, తదితర స్కీములకును రూ. 1.06 కోట్లను ప్రత్యేకించెను.

ఈ దేశములో ఓషధులు విస్తారముగా నున్నవి. వానిని యెక్కువగా ఉపయోగించుటకు ప్రభుత్వము కొన్ని చర్యలను బుచ్చుకొనెను. ముఖ్యమైన ఓషధులను (ఔషధ మొక్కలను) తగుమైన ప్రదేశములలో పెంచుటను అభివృద్ధిపరచుటకై భారత వ్యవసాయ పరిశోధన సంఘము

ఒక ఓషధుల సంఘమును నెలకొల్పెను. ఉత్తర ప్రదేశ్, కాశ్మీర గవర్నమెంటులుకూడా ఈ విషయములో చర్యలను బుచ్చుకొను సన్నవి. విజ్ఞానశాస్త్ర, పారిశ్రామిక పరిశోధన సంఘము, లక్నోవద్ద ఒక మందు సరకుల పరిశోధనాలయమును స్థాపించెను. ఈ పరిశోధనాలయము సామాన్యముగా వాడబడుచున్న దేశీయ మందుసరకులను గూర్చి పరిశోధించి. వాని ప్రయోగసూత్రములను, వాని శక్తిప్రమాణములను కనుగొనును, ఔషధములను తయారుచేయుటను గూర్చి ఒక గ్రంథమును తయారుచేయుటకు భారత ప్రభుత్వము ఒక సంఘమును స్థాపించెను. ఆ గ్రంథమునందు ఆధునిక సంచానాత్మకమైన ఔషధములు, మందు సరకులను గూర్చియేగాక. దేశీయ ఓషధులనుండి తయారుచేయబడు మందు సరకులను గూర్చిగూడా వివరింపబడును.

ప్ర. చుట్టమున మందు సరకుల ఉత్పత్తి, ప్రణాళికలో ప్రోత్సహించబడుచున్నదా ?

ఉ. పెనిస్సిలి : , ఇతర కొన్నిమందులను తయారుచేయుటకై ఒక ఫ్యాక్టరీని స్థాపించుటకు భారత ప్రభుత్వము, యు.యం.ఐ.సి.ఇ.ఎఫ్.తో ఒక సమాధానమును కుదుర్చుకొనెను. రెండు డి.డి.టి. ఫ్యాక్టరీలను గూడా—ఒకటి, డబ్ల్యు.హెచ్.ఓ., మరియు యు.యం.ఐ.సి.ఇ.ఎఫ్. సహాయముతోను, రెండవది, మలేరియా కంట్రోల్ వక్తె టి.సి.ఎ. కార్యక్రమము ననుసరించియు — స్థాపించబడి యున్నది.

ప్ర. కుటుంబమును పరిమితి పరచుటను గూర్చి ప్లాను చేయవలసిన అవశ్యమేమి ? ఆరోగ్య మంత్రాంగము యొక్క కార్యక్రమములోని ముఖ్యాంశము లేవి ?

ఉ. దేశముయొక్క పరిమితిగల సంపదల మీద, పెరుగుచున్న జనసంఖ్యయొక్క ఒత్తిడి, కుటుంబమును పరిమితపరచుటకు ప్లాను చేయవలసిన సమస్యను, జనాభా పెరుగుదలను అదుపులో నుంచువలసిన సమస్యను, దృష్టికి దెచ్చెను వైద్య విజ్ఞానము పురోభివృద్ధి నొందుట చేత మరణరేటు తగ్గెను, జననరేటు నిలుకడ గలిగియున్నది. తత్ఫలితముగా, జనసంఖ్య అతివేగముగా పెరుగుచున్నది. జననరేటు తగ్గిన యెడల జీవన ప్రమాణములో కొంత అభివృద్ధి జరుగగలదు, అట్టి అభివృద్ధి జరుగుటకు, జనసంఖ్య అతివేగముగా పెరుగుట ఒక అటంకముగా నున్నది. కావున, జనసంఖ్య పెరుగుదలను పశములో నుంచుకొనుటకు సంతాన పరిమితియొక్క అవశ్యకతను అతి బాహుళ్య పట్టిపై గుర్తింపవలసి యున్నది. సంతానమును పరిమితిపరచుట యనగా, ఒక బిడ్డకును మరియొక బిడ్డకును హెచ్చు మధ్యకాలము ఉండునట్లు చేయుటయే, ఇట్లొనరించుట వాంఛనీయునుగ నుండును ; యేలననగా, తన్మూలమున, తల్లి యొక్క ప ఆరోగ్యవంతురాలై యుండును, బిడ్డలను యొక్కవ జాగ్రత్తతో పోషించుటకు పీలగును. కాబట్టి, యీ ఆశయ సిద్ధి నిమిత్తముగా పుచ్చుకొనబడెడు చర్యలు, ప్రజారోగ్య కార్యక్రమము నందు అంతర్భాగమైయుండవలెను.

ఆరోగ్య మంత్రాంగముయొక్క ప్రణాళికయందు, దిగువ వివరించబడుచున్న కార్యక్రమమునకై రూ 65 లక్షలు ప్రత్యేకించబడియున్నది —

(1) వివాహితులై యుండి, కోరినవారికి, సంతానమును పరిమితి పరచు పద్ధతులను గూర్చి సలహానిచ్చుటకై గవర్నమెంటు ఆసుపత్రులలోను, ఆరోగ్య కేంద్రములలోను యేర్పాటుచేయుట.

(2) సంతానమును పరిమితిపరచుటలో పలువిధములైన పద్ధతులు గలవు. ప్రజలలో నానాభాగములవారికి వాని ఉపయుక్తత, సఫలత, అంగీకార యోగ్యత, వీవివిగూర్చి విర్ణయించుటకు రంగస్థల పరిశోధనలను జరుపుట.

(3) సంతానమును పరిమితిపరచుటకుగల పద్ధతులను ప్రజలకు నేర్పుటకై కార్యక్రమమును సిద్ధపరచుట.

(4) ప్రజలలో పలురకములైన భాగముల నుండి సంతాన విధమును గూర్చియు, కుటుంబముయొక్క పరిమాణమునకు సంబంధించిన వారి పైఖరులు, ఉద్దేశములను గూర్చియు, సంగతులను పేకరించుట.

(5) ఆర్థిక, సాంఘిక, జనాభా మార్పుల మధ్యగల సంబంధములను కనుగొనుట.

(6) సంతానమును పరిమితిపరచుటకై ఇండియాలోను, విదేశములందును, శాస్త్రరీతిగా పరిశీలించబడిన పద్ధతులతో కుటుంబమును మట్టన పరచుటకు ఉపయోగించబడు పద్ధతులను గూర్చి సమాచారమును పేకరించి, పరిశీలించుట ; ఆ సమాచారమును, అదియే వృత్తిగా గలిగియున్నవారికి తెలియజేయుట.

(7) దేహశాస్త్రమునకును, మానవ ఫలవంతమునకును, దానిని పశ్యములో నుంచుటకును, సంబంధించిన పరిశోధనలను జరుపుట.

విద్య.

ప్ర. విద్య నిమిత్తముగా ప్రత్యేకించబడియున్న మొత్తము చాల జాలదని అంగీకరించబడినది గనుక ఆ ప్రత్యేకించుచు యెంతమాత్రము హెచ్చించుటకు ప్రణాళిక అలపెట్టుచున్నది? దాని ఫలితము లెట్లుండును?

ఉ. విద్యాభివృద్ధికై కేటాయించబడిన వ్యయములో చాలా హెచ్చింపు చేయుటకు ప్రణాళిక ఉద్దేశించుచున్నది. స్థానికసంస్థలు ప్రోగ్రెస్సుగల విధులను లెక్కకు గొనక, యీ ప్రణాళిక రూ 151.86 కోట్లను ప్రత్యేకించెను; అనగా, సరాసరి వార్షిక వ్యయము రూ 30.33 కోట్లు. ఈ ప్రణాళిక కాలమునకు ముందు సంవత్సరములో, 1950—51 లో, విద్యకొరకై వెచ్చించబడిన మొత్తము రూ 83.18 కోట్లుగా నుండెను. ఈ మొత్తములో రూ 19.55 కోట్లు ఆభివృద్ధికొరకై చేయబడిన వ్యయముగా యెన్నబడవచ్చును. సాగు రూ 19.55 కోట్ల నుండి రూ 30.33 కోట్లకు హెచ్చించబడుట, దాదాపు నూటికి 55 వంతున హెచ్చింపుగా నున్నది, విద్యా సమస్య బ్రహ్మాండమైన రూపును దాల్చియున్నందున, యీ ప్రత్యేకించు ఇంకను చాలకున్నదని అంగీకరించబడుచున్నది. దాని, రాష్ట్ర రూపమునను, భూములరూపమునను, సేవ, భవనముల రూపమునను విరాళముల నిచ్చి, ప్రభుత్వము యొక్క సాధనసంపదలకు ప్రజలు తోడ్పడగలరని ఆశించబడుచున్నది.

ప్రణాళిక కాలాంతమున దిగువ వివరించబడుచున్న లక్ష్యములను సాధించుటకు సాధ్యము గలదని కమిషన్ నమ్ముచున్నది :—

(i) 1950—51 లో, 6—11 యేండ్ల మధ్య ప్రాయులైన పిల్లలు నూటికి 44.5 వంతున విద్యాభ్యాసము చేయుచుండిరి. ప్రణాళిక కాలాంతమున ఆ వయస్సు వారిలో నూటికి 60 చొప్పున విద్యాభ్యాసము చేయుట సంభవనీయము.

(ii) 11—17 సంవత్సరముల మధ్య వయస్సుగల బిడ్డలలో సెకెండరీ విద్య నభ్యసించుచుండువారి శాతమును, 1950—51 లో నుండిన నూటికి 11 నుండి నూటికి 15 కు పెంచుట.

(iii) సాంఘిక విద్యారంగమునందు, 14—40 యేండ్ల మధ్య వయస్సు గలవారిలో నూటికి 30 మంది చొప్పున సాంఘిక విద్యను బడయునట్లు చేయుట.

విశ్వవిద్యాలయ విద్య విషయములో లక్ష్యములు నిర్ణయించబడలేదు. యేలననగా, ఇచ్చటి సమస్య, వ్యాప్తికి సంబంధించినదిగాక బలపరచబడవలసిన దానికి సంబంధించియున్నది.

ప్ర. ప్రస్తుతపు విద్యాపద్ధతి చాలా తీవ్రమైన విమర్శలకు పాలయ్యెను. ఆ పద్ధతిలో యెట్టి మార్పును కమిషన్ సిపారసు చేసెను ?

ఉ. విద్యాపద్ధతి యందలి ప్రధాన దోషములలో నొకటి, శుద్ధ సారస్వతమునకు ప్రాముఖ్యత యివ్వబడి, అనుష్ఠాన భావములకు దోహద మివ్వబడకుండుటగా నున్నది. కాబట్టి, సకల ప్రాథమిక పాఠశాలలు బేసిక్ స్కూళ్లుగా మార్చబడవలెనని కమిషన్ సిపారసు చేసెను. ఆ బేసిక్ స్కూళ్లలో సంఘమునందు ఉపయుక్తమైన ఒక

చేతివని ద్వారా విద్యాబోధ గావించబడి, పిల్లల పరిష్కారమున వ్యక్తిత్వము వికసించునట్లు చేయబడును. విద్యాభ్యాసము నుపయోగపరచు దశలలోను శరీరకష్టముతో గూడిన పని, పాఠ్యవిషయములలో చేరి యుండును. బేసిక్ విద్యాపద్ధతి ననుసరించి ఒక "రూరల్ యూనివర్సిటీ" ని (గ్రామీణ విశ్వవిద్యాలయము) స్థాపించవలెనని చూచాకమిషన్ సిఫారసు చేసెను ఆ విద్య, యూనివర్సిటీ దశలో మూరన పద్ధతులందు అనుభవమును ఒనగగలదా. యువతీ యువకుల చిరుములకై రూ 1 కోటి ప్రణాళికయందు ప్రత్యేకించబడియున్నది. అరుదునకు 18—22 యేండ్ల మధ్య ప్రాయులైన (వైద్యకారణములచే మినహాయించబడినవారు తప్ప) విద్యార్థులందరును, చక్కగ శిక్షణ పొందబడునట్టియు, దేశాకష్టముతో కూడినట్టియు, పనిని అనుసరించునుండి ఒక సంవత్సర కాలము వరకు చేయనట్లు జేయ సుప్రశంసించబడి యున్నది. స్వచ్ఛంద పద్ధతిపై వచ్చెడు చిన్నజట్లతో రోజుత ప్రారంభించ బడును.

ప్ర. విద్యకు గల అవకాశముల విషయములో నుపయోగపడ నందలి నానాభాగముల మధ్యను, నానాప్రాంతముల మధ్యను ప్రస్తుతము గొప్ప అసమానతలు యేర్పడి యున్నవి. ప్లానింగ్ కమిషన్ యీ అసమానతలను యేటిధముగ తొలగింప సుప్రశించియున్నది ?

ఉ. పేట్లమధ్యగల గొప్ప అసమానతలైనను రొలగ గలుగునట్లు, కేంద్ర ప్రభుత్వము యొక్క గ్రాంట్లు యొనగబడవలెననియు, పాని పంపకము గూడా అదేవిధముగ యేర్పాట్లు చేయబడవలెననియు కమిషన్ సిఫారసు చేసెను.

ఇటీవలి సంవత్సరములలో విద్య విషయమున గ్రామ ప్రాంతములు మొత్తముమీద ఉపేక్షించబడినవని కమిషన్ గుర్తించెను. కాబట్టి, బడి విద్యకు పూర్వపు, దేశిక, సాంఘిక విద్య విషయములలో కమిషన్ ప్రాముఖ్యత విచ్చెను. గ్రామ ప్రాంతములలో ఉన్నత విద్యయందు పరిశోధనలను జరుపుటకై ప్రణాళిక కాలమునందు కనీసము ఒక్క 'రూరల్ యునివర్సిటీ' నైనను సంస్థాపించవలెనని ఆ కమిషన్ సిఫారసు చేసెను. గ్రామ ప్రాంతపు కళాభిజ్ఞులు, పనివారు, మేలైన పద్ధతులను నేర్చుకొనుటకు అవకాశమును గలిగియుండ రూరల్ ట్రైనింగ్ సెంటర్లను స్థాపించవలెననికూడా కమిషన్ సూచించెను. వెనుక బడియున్న జాతులవారి యొక్కయు, పెడ్యూల్డ్ తరగతులవారి యొక్కయు, విద్య విషయమున గూడా కమిషన్ ప్రత్యేక శ్రద్ధను జూపెను.

ఇతరుల విద్యతో పోల్చి చూచినయెడల స్త్రీల విద్య ఉపేక్షించబడుచున్నదని కమిషన్ గుర్తించెను. ప్రాథమిక విద్యాభ్యాస పళలో బాలికలను, బాలరను కలిపి బోధించు విషయములలో యేర్పడియున్న దురభిప్రాయమును తొలగించుటకై చక్కని ప్రచారమును జరుపవలెనని కమిషన్ సిఫారసు చేసెను. ద్రవ్య లోపముచేత ఆ దశలో బాలికలకు ప్రత్యేక పాఠశాలను యేర్పరచుట అసాధ్యమై యుండును. కాని, మాధ్యమిక ఉన్నత పాఠశాల దశలో, నేటి సంఘ స్థితివిబట్టి, బాలికా బాలరను యేరముగా గూర్చి బోధించుటకు వీలులేదు. కావున, ఆ దశలో బాలికలకు ప్రత్యేకమైన పాఠశాలలను స్థాపింప సిఫారసు చేయబడెను, స్త్రీలయొక్క ప్రత్యేకమైన పరిస్థితులనుబట్టి, ఇంటివద్దనే విద్య నభ్యసించి, పరీక్షలకు హాజరగుటకు అనుమతించబడవలెననికూడా సిఫారసు చేయబడెను.

ప్ర. బేసిక్ విద్యవట్ల ప్లానింగ్ కమిషన్ యొక్క పైఖరి యేమి? దానిని, సాధారణ రకపు విద్యతో వారెట్లు జత పరచ నుద్దేశించియున్నారు :

ఉ. ప్రాథమిక విద్యదశలో బేసిక్ విద్యాపద్ధతి యుండవలెనని ప్లానింగ్ కమిషన్ నిర్ణయించెను. సాధ్యమైనంతవరకు ప్రాథమిక పాఠశాలలు నూతనముగ స్థాపింపబడుటను ప్రోత్సహింపరాదనియు, బ్రభ్యపడెడు ఆర్థిక సంపదలను బేసిక్ విద్యాపద్ధతికి వాడవలెననియు పస్తుతము ఉన్న ప్రాథమిక పాఠశాలలను బేసిక్ పద్ధతులమీద యేర్పాటు, చేయవలెననియు, ప్లానింగ్ కమిషన్ సిఫారసు చేసెను. సెకండరీ విద్య విషయమున నేటి ఆ విద్యాపద్ధతిని గూర్చి విచారించుటకై ఇటీవలనే నియమించబడిన ఒక కమిషన్ యొక్క సిఫారసులు యెట్లుండునో చూడదగుననియు, ఆయినను, సెకండరీ విద్య బేసిక్ విద్యతో చక్కగ జతపరచదగుననియు, అట్లొనరించినయెడల, బేసిక్ స్కూల్ నుండి సెకెండరీ స్కూలుకు చేరు పిల్లలు, పాఠ్య విషయములలోను బోధనా పద్ధతులలోను గొప్ప మార్పులకు పకులు గాకుండగలరనియు ప్లానింగ్ కమిషన్ తన ఆభిప్రాయమును తెలిపెను. యునివర్సిటీ దశలో “రూరల్ యూనివర్సిటీ” లను పేరుతో బేసిక్ పద్ధతిపై క్రొత్తరకపు విద్యయందు పరిశోధనలను సాగించవలెనని కమిషన్ సిఫారసుచేసెను. ఈ రూరల్ యునివర్సిటీలయొక్క పట్టములు (డిగ్రీలు) ప్రభుత్వ ఉద్యోగములందు నియమించబడుటకు, సాధారణ యునివర్సిటీ డిగ్రీల విలువనే గలిగియుండును.

ప్ర. ఉపాధ్యాయులయొక్క సేవ స్థితులను, జీతముల స్కేళ్లను బాగుపరచుటకై ప్రణాళిక యేమి చేయ నుద్దేశించుచున్నది ?

ఉ. ఈ దేశముయొక్క విద్యాలయములలోని అధ్యాన్నపు ప్రమాణమునకు గల ముఖ్య కారణములలో, ఉపాధ్యాయుల కివ్వబడుచున్న జీతముల స్కేలు చాలా తక్కువగా నుండుటయు, వారి సేవ స్థితులు అనంతపుష్టికరముగా నుండుటయు, నొక కారణముగా నున్నది. కాబట్టి, ప్రతి స్టేట్ గవర్నమెంటు, వాని ఆర్థిక శక్తినిబట్టి, ఉపాధ్యాయుల జీతముల స్కేలును ఇతర సేవలతో పోల్చదగిన విధముగా యేర్పాటు చేయవలెననియు, దానికితోడుగా, ఉచిత నివాసస్థానమును, వారి పిల్లల విద్యాభ్యాసమునకు ఉచిత సౌకర్యములను, వగైరావంటి అదనపు సదుపాయములను కలిగించవలెననియు, ప్లానింగ్ కమిషన్ నిపారను చేసెను. గ్రామ పాఠశాలలలోని ప్రతి ఉపాధ్యాయునికి, అతడును, అతని కుటుంబమువారును కాయకూరలను ఉత్పత్తి చేసుకొనుటకై, కొంత నేలను యిచ్చుటకు ప్రయత్నించవలెననికూడా కమిషన్ సూచించెను. వారికి వచ్చెడి స్వల్ప ఆదాయమును కొంత హెచ్చించుకొన గలుగుటకై, క్రింది తరగతుల ఉపాధ్యాయులకు “ రిఫ్రెషర్ కోర్సు ” లను నెలవుకాలములో నడుపుటకును, కార్మిక తరగతి పిల్లలకు సాయం కాల తరగతులను నడుపుటకును, సాంఘిక విద్యా కార్యములకు పూను కొనుటకును, వారు స్వతంత్రమును గలిగియుండవలెనని ప్లానింగ్ కమిషన్ సూచించెను.

ప్ర. సాంఘిక విద్యయన నేమి ? దానికి కమిషన్ యెట్టి ప్రాముఖ్యతను యొసగుచున్నది ?

ఉ. వయోజన విద్యను, కేవలము, చదువుటకు, వ్రాయుటకు మాత్రమే పరిమితిపరచుట సంకుచితమని కనుగొనబడెను. కనుక

ఆ విద్యను కొంత విశాలపరచవలసిన అవసరము గలదు. పయోజన విద్యలో, ఆరోగ్యమునకు సంబంధించిన సంగతులు, విశ్రాంతికాలమును నద్వినయోగపరచుకొను విధము, పౌరస్వత్వములను నిర్వహించవలసిన తెరగు, చేరునట్లు తలపెట్టబడెను. ఈ విశాల దృష్టితో నేర్పరచ బడిన పయోజన విద్యకే 'సాంఘిక విద్య'యని పేరిడబడెను. సాంఘిక క్రియలద్వారా సంఘాభ్యుదయకరమైన కార్యక్రమముని దాని అంతరార్థము. సాంఘిక విద్యకు కమిషన్ వారు చాలా ప్రాముఖ్యతను యొనగిరి. ఈ సాంఘిక విద్య నిమిత్తముగా పంచ పక్ష కాలములో వెచ్చించబడుటకు ప్రణాళిక రూ. 15 కోట్లను ప్రత్యేకించెను. ఈ మొత్తము, విద్యా ప్రణాళికలో అభివృద్ధికొరకై వెచ్చింప నుద్దేశింపబడి యున్న దానిలో నూటికి 10 వంతున నున్నది.

“ వెనుకబడియున్న ” తరగతుల

శ్రేయోదాయములు

ప్ర. వెనుకబడియున్న తరగతులవారి స్థితిలను బాగుపరచుటకు యీ ప్రణాళిక యేర్పాటుచేయుచున్నదా ?

ఉ. ఔను, వెనుకబడియున్న తరగతులవారి స్థితిగతులను బాగు పరచుటకై, ప్రణాళికలో ఒక ప్రత్యేకమైన అధ్యాయమునందు (XXXVII) కార్యక్రమములు వివరింపబడియున్నవి. ఈ కార్యక్రమములకై ప్రణాళిక కాలమునందు వెచ్చించబడుటకు మొత్తము రూ. 41 కోట్లు ప్రత్యేకించబడెను.

ప్ర. “ వెనుకబడియున్న ” ప్రజలలోని నానా విధములైన వారి ప్రత్యేకమైన అవసరములు యెట్లు తీర్చబడును ?

ఉ. వెనుకబడియున్న తరగతులవారి స్థితిగతులను బాగుపరచుటకై యున్న సకల కార్యక్రమములయొక్క ప్రధాన విషయము విద్యాభివృద్ధియైయున్నది. ఉచిత ప్రాథమిక విద్య, ఉచిత విద్యార్థి వేతనములు, ఉన్నత దశలో ఉచిత విద్య, పుస్తకములకు గ్రాంటులు, పరిక్షరుసుమునిచ్చుట, ఉచితమైన హాస్టళ్లను నిర్మించుట, వృత్తికి సంబంధించినట్టియు, సాంకేతికమైనట్టియు, తరిఫీదునకు ఉపకార వేతనముల నిచ్చుట, ఇత్యాదుల మూలమున, వెనుకబడియున్న తరగతులకుజెందిన విద్యార్థులలో సాధ్యమైనంత యెక్కువమంది విద్యను, తరిఫీదును పొందునట్లు చేయుటకై ఒక ప్రయత్నము చేయబడుచున్నది. వెనుకబడియున్న తరగతికిజెందిన విద్యార్థులలో అర్హతగల యెవరుగానీ,

'న లోపముచేతనైనను, లేక ఇతర సౌకర్యములు లేనందుచేతనైనను, వానికి యిష్టమైన విద్యను పొందక పోకుండునట్లు చేయుటయే ఆశయమై యున్నది.

వారు, యేదో ఒక వృత్తియందు స్థిరపడునట్లు తోడ్పడుటకై ఋణముల నిచ్చుటకును, సహాయ ధనము నొసగుటకును, సమిపాయములు యేర్పరచబడెను. అంతేనే గాక, ఇతర తరగతుల అభ్యర్థులతో పోటీ చేయవలసిన అవసరము లేకయే వారు ఉచితమైన ఉద్యోగములను పొందగలుగుటకై పలు విధములైన సదుపాయములుకూడా వారికి యొసగబడియున్నవి.

షెడ్యూల్డ్ జాతులవారి విషయములోగూడా, ఆ జాతులవారి ప్రాంతములలో రోడ్లను అభివృద్ధి పరచుటకును, వైద్య సహాయము, ఆరోగ్య సేవలు, లభ్యపడునట్లు చేయుటకును, ప్రత్యేక శ్రద్ధ పుచ్చుకొనబడుచున్నది.

నందరాసు గవర్నమెంటు ప్రెస్సు సూపరింటెండెంట్ గారిచే
ముద్రించబడినది.

1954

పల్లరేపన్ను టివిటా

ఇన్‌ఫర్మేషన్, ప్రాడక్టాస్టింగ్ మినిస్ట్రీ, గవర్నమెంట్ ఆఫ్ ఆంధ్రప్రదేశ్.

